

**T. C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI**

**SAMSUN LADİK AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ'NDEKİ MİMARİ
ESERLER**

ERKAN TUNÇ

**DANIŞMAN
PROF. DR. ŞERİFE TALİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORDU 2022

ETİK BEYANI

Enstitü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmada; bütün bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, bu çalışmanın herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir bilimsel çalışma olarak sunmadığımı beyan ederim.

Erkan TUNÇ

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında Ambarköy Açık Hava Müzesi'nin oluşumu ve müzenin içerisinde yer alan bölgeye özgü dini ve sivil mimarlık örnekleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Türkiye'de yeni yeni açılan açık hava müzelerine öncülük eden Ambarköy Açık Hava Müzesi Ladik ve köylerinde bulunan, buldukları özgün yerlerinden alınarak müzeye taşınan ahşaptan yapılmış cami, mektep, konak, kahvehane ve iki mısır sergeni ile yirmi dört ambar/serenderi gibi mimari eserleri içermektedir. Geniş bir alana 2010 yılında bir proje olarak kurulan müze mimari eserlerin yanı sıra etnoğrafik eserleri de bünyesinde bulundurmaktadır. Etnoğrafik eserler tez çalışması kapsamına alınmamış olup sadece çalışmada tarihi öneme sahip mimari yapılar ele alınmıştır. Eserler öncelikle sanat tarihi metodolojisi içerisinde tanımları yapılarak daha sonra eserler benzer örneklerle karşılaştırılarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu araştırmanın konusu, çalışmaların yönlendirilmesi, sonuçların değerlendirilmesi ve yazımı aşamasında yapmış olduğu büyük katkılarından dolayı tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Şerife TALİ'ye, araştırma ve yazım süresince yardımlarını esirgemeyen Sayın Prof. Dr. Ahmet Ali BAYHAN, Doç. Dr. M. Sami BAYRAKTAR ve Dr. Öğr. Üyesi Osman AYTEKİN ile her konuda maddi ve manevi desteklerinden dolayı sevgili aileme sonsuz teşekkür ederim.

Erkan TUNÇ

Ordu 2022

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	vi
ÇİZİMLER DİZİNİ.....	vii
GÖRSELLER DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1
KONUNUN ÖNEMİ VE AMACI.....	1
METOT VE DÜZEN	1
KAYNAK VE YAYINLAR	2
1. SAMSUN'UN (LADİK'İN) COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ.....	5
1.1. SAMSUN'UN (LADİK'İN) COĞRAFİ KONUMU	5
1.2. SAMSUN'UN (LADİK'İN) TARİHÇESİ.....	5
2. AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ	8
2.1. AÇIK HAVA MÜZELERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ.....	8
2.2. AHŞAP MALZEMENİN MİMARİDE KULLANIMI VE GELİŞİMİ ÜZERİNE.....	12
2.3. SERENDER MİMARİSİ VE GELİŞİMİ	13
3. SAMSUN LADİK AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ'NDEKİ MİMARİ ESERLER.....	17
3.1. LADİKLİ ŞEYHÜLİSLAM MEHMET EFENDİ CAMİ	17
3.2. SOĞANLI MAHALLESİ KÖY MEKTEBİ.....	20
3.3. KIZOĞLU KÖYLERİ MUHTARLIĞI KÖY KONAĞI.....	22
3.4. ŞEYHLİ MAHALLESİ MUHTARLIĞI KÖY KAHVESİ.....	24
3.5. AMBARLAR / SERENDERLER VE MISIR SERGENLERİ	25
3.5.1. Kirazpınar Köyü Ambarı / Serenderi	25
3.5.2. Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı / Serenderi	27
3.5.3. Güncoru Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı / Serenderi	29
3.5.4. Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı / Serenderi	30
3.5.5. Gürün Köyü Ambarı / Serenderi	31
3.5.6. Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı / Serenderi	32

3.5.7. Ayvalı Köyü Ambarı / Serenderi	34
3.5.8. Ahmet Saray Köyü Ambarı / Serenderi	36
3.5.9. İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı / Serenderi	37
3.5.10. İbi Köyü Ambarı / Serenderi	39
3.5.11. Alayurt Köyü Kamil-Osman Ömüral Ambarı / Serenderi	40
3.5.12. Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı / Serenderi	41
3.5.13. Akyar Köyü Ambarı / Serenderi	42
3.5.14. Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni	44
3.5.15. Oymapınar Köyü Ambarı / Serenderi	45
3.5.16. Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı / Serenderi.....	46
3.5.17. Hasırcı Köyü Ambarı / Serenderi.....	48
3.5.18. Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı / Serenderi.....	50
3.5.19. Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı / Serenderi.....	52
3.5.20. Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı / Serenderi.....	53
3.5.21. Teberoğlu Köyü Ambarı / Serenderi.....	54
3.5.22. Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni	55
3.5.23. Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı / Serenderi	56
3.5.24. Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı / Serenderi.....	58
3.5.25. Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı / Serenderi	60
3.5.26. Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı / Serenderi	61
DEĞERLENDİRME ve SONUÇ	62
KAYNAKÇA	73
ÇİZİMLER.....	77
GÖRSELLER.....	93
ÖZGEÇMİŞ	129

ÖZET

SAMSUN LADİK AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİNDEKİ MİMARİ ESERLER

Bu araştırmada Ambarköy Açık Hava Müzesi'nin oluşumu ve müzenin içerisinde yer alan bölgeye özgü dini ve sivil mimarlık örnekleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Türkiye'de yeni yeni açılan açık hava müzelerine öncülük eden Ambarköy Açık Hava Müzesi Ladik ve köylerinde bulunan buldukları özgün yerlerinden alınarak müzeye taşınan ahşaptan yapılmış cami, mektep, konak, kahvehane ve iki mısır sergeni ile yirmi dört ambar/serenderi gibi mimari eserleri içermektedir. Geniş bir alana 2010 yılında bir proje olarak kurulan müze mimari eserlerin yanı sıra etnoğrafik eserleri de bünyesinde bulundurmaktadır. Etnoğrafik eserler tez çalışması kapsamına alınmamış olup sadece çalışmada tarihi öneme sahip mimari yapılar ele alınmıştır. Eserler öncelikle sanat tarihi metodolojisi içerisinde tanımları yapılarak daha sonra eserler benzer örneklerle karşılaştırılarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Farklı amaç ve içeriklerle kurulan açık hava müzeleri içerisinde kendisine sağlam bir zemin bulan Ambarköy Açık Hava Müzesi sivil mimarının farklı tipoloji ve örneklerinin buldukları özgün yerlerinden alınarak o bölgeye ait somut kültürel miras olarak yaşatılacak olması müzenin ve çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Çoğu hibe yoluyla getirilen eserlerin Ambarköy Açık Hava Müzesi içinde bulunan tarihi zenginliklerin yanı sıra turizm gelirleri ile de bölgeye ayrıca katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda müzenin kuruluşundan başlayarak içerisinde yer alan tarihi öneme sahip eserlerin bölge kültürüne somut olarak her türlü katkı sağlayacak olması önemlidir. Yerlerinden alınarak sergilenen eserler Ambarköy Açık Hava Müzesi araştırması kapsamında açık hava müzelerinin kurulması, eğitim kültür gibi birikimleri sunması canlı kurgular yapılarak toplumun hafızasının taze tutulması gibi detayları ile müzelerin gerekliliği ve bu tarz müzelerin kurulması bilinci ve önemi vurgulanmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Açık Hava Müzesi, Ahşap malzeme, Cami, Serender, Konak

ABSTRACT

IMMOVABLE CULTURAL HERITAGE IN SAMSUN LADİK AMBARKÖY OPEN AIR MUSEUM

In this research, the formation of Ambarköy Open Air Museum and the religious and civil architecture examples specific to the region in the museum were examined in detail. Ambarköy Open Air Museum, which pioneered the newly opened open-air museums in Turkey, contains architectural works such as mosques, schools, mansions, coffee houses, two-mitre exhibitions and twenty-four warehouses/servants, made of wood, which were taken from their original places in Ladik and its villages and moved to the museum. The museum, which was established as a project on a large area in 2010, includes ethnographic works as well as architectural works. Ethnographic works were not included in the scope of the thesis study, and only architectural structures of historical importance were discussed in the study. The works were firstly defined within the art history methodology, and then the works were tried to be evaluated by comparing them with similar examples. Ambarköy Open Air Museum, which has found a solid ground among the open-air museums established with different purposes and contents, reveals the importance of the museum and the study, as different typologies and examples of civil architecture will be taken from their original places and kept alive as a tangible cultural heritage of that region. It is thought that the artifacts, most of which were brought through donations, will contribute to the region with tourism revenues as well as the historical riches in the Ambarköy Open Air Museum. In this direction, it is important that the historically important works in the museum, starting from its foundation, will contribute to the culture of the region in any concrete way. Within the scope of the research of Ambarköy Open Air Museum, it is aimed to emphasize the necessity of museums and the awareness and importance of establishing such museums, with details such as the establishment of open air museums, the presentation of knowledge such as education and culture, keeping the memory of the society fresh by making live fictions.

Key Words: Open Air Museum, Wood material, Mosque, Serender, Mansion

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

C.	: Cilt
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
Ed.	: Editör
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan
km.	: Kilometre
m.	: Metre
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
s.	: Sayfa
TDV	: Türk Diyanet Vakfı
yy.	: Yüzyıl

ÇİZİMLER DİZİNİ

Sayfa

Çizim 1: Ambarköy Açık Hava Müzesi Vaziyet Planı Eserlerin Müzedeki Konumları (Samsun Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivinden Alınmıştır)	77
Çizim 2: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Planı	78
Çizim 3: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Planı	78
Çizim 4: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Planı	79
Çizim 5: Şeyhli Mahallesi Muhtarlığı Köy Kahvesi Planı	79
Çizim 6: Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı / Serenderi Planı	80
Çizim 7: Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı / Serenderi Planı	80
Çizim 8: Günkoru Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı / Serenderi Planı	81
Çizim 9: Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı / Serenderi Planı	81
Çizim 10: Gürün Köyü Ambarı / Serenderi Planı	82
Çizim 11: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç ve Ayvalı Köyü Ambarı / Serenderi Planı	82
Çizim 12: Ahmet Saray Köyü Ambarı / Serenderi Planı	83
Çizim 13: İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı / Serenderi Planı	83
Çizim 14: İbi Köyü Ambarı / Serenderi Planı	84
Çizim 15: Alayurt Köyü Kamil-Osman Ömüral Ambarı / Serenderi Planı	84
Çizim 16: Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı / Serenderi Planı	85
Çizim 17: Akyar Köyü Ambarı / Serenderi Planı	85
Çizim 18: Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni Planı	86
Çizim 19: Oymapınar Köyü Ambarı / Serenderi Planı	86

Çizim 20: Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı / Serenderi Planı...	87
Çizim 21: Hasırcı Köyü Ambarı / Serenderi Planı.....	87
Çizim 22: Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı / Serenderi Planı	88
Çizim 23: Ayvalı Sokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı / Serenderi Planı	88
Çizim 24: Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı / Serenderi Planı	89
Çizim 25: Teberoğlu Köyü Ambarı / Serenderi Planı	89
Çizim 26: Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni Planı	90
Çizim 27: Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı / Serenderi Planı.....	90
Çizim 28: Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı / Serenderi Planı.....	91
Çizim 29: Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı / Serenderi Planı	91
Çizim 30: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı / Serenderi Planı	92

GÖRSELLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Görsel 1: Ambarköy Açık Hava Müzesi Genel Görünümü	93
Görsel 2: Ambarköy Açık Hava Müzesi Detay Görünümü	93
Görsel 3: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Genel Görünümü	94
Görsel 4: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Detay Görünümü	94
Görsel 5: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Detay Görünümü	95
Görsel 6: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Detay Görünümü	95
Görsel 7: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Genel Görünümü	96
Görsel 8: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Detay Görünümü	96
Görsel 9: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Detay Görünümü	97
Görsel 10: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Genel Görünümü	97
Görsel 11: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Detay Görünümü	98
Görsel 12: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Detay Görünümü	98
Görsel 13: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Detay Görünümü	99
Görsel 14: Şeyhli Köyü Muhtarlığı Köy Kahvesi Genel Görünüm	99
Görsel 15: Şeyhli Köyü Muhtarlığı Köy Kahvesi Detay Görünümü	100
Görsel 16: Şeyhli Köyü Muhtarlığı Köy Kahvesi Detay Görünümü	100
Görsel 17: Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	101
Görsel 18: Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	101
Görsel 19: Saray Mahallesi Tefik Yapıcı Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	102
Görsel 20: Saray Mahallesi Tefik Yapıcı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	102

Görsel 21: Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	103
Görsel 22: Günkoru Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	103
Görsel 23: Günkoru Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	104
Görsel 24: Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı Genel Görünümü.....	104
Görsel 25: Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı Detay Görünümü.....	105
Görsel 26: Gürün Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	105
Görsel 27: Gürün Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	106
Görsel 28: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	106
Görsel 29: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	107
Görsel 30: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep ÖVÜNÇ Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	107
Görsel 31: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	108
Görsel 32: Ayvalı Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü.....	108
Görsel 33: Ayvalı Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü.....	109
Görsel 34: Ahmet Saray Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü.....	109
Görsel 35: Ahmet Saray Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü.....	110
Görsel 36: İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	110

Görsel 37: İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	111
Görsel 38: İbi Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	111
Görsel 39: İbi Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	112
Görsel 40: Alayurt Köyü Kâmil-Osman Ömüral Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	112
Görsel 41: Alayurt Köyü Kâmil-Osman Ömüral Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	113
Görsel 42: Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı/Serenderi Genel Görünümü .	113
Görsel 43: Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü .	114
Görsel 44: Akyar Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü.....	114
Görsel 45: Akyar Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü.....	115
Görsel 46: Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni Genel Görünümü	115
Görsel 47: Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni Detay Görünümü	116
Görsel 48: Oymapınar Köyü Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü.....	116
Görsel 49: Oymapınar Köyü Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü.....	117
Görsel 50: Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü	117
Görsel 51: Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü	118
Görsel 52: Hasırcı Köyü Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü	118
Görsel 53: Hasırcı Köyü Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü	119
Görsel 54: Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı/Serenderi Genel Görünüm	119
Görsel 55: Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	120

Görsel 56: Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü	120
Görsel 57: Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü	121
Görsel 58: Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü	121
Görsel 59: Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü	122
Görsel 60: Teberoğlu Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	122
Görsel 61: Teberoğlu Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	123
Görsel 62: Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni Genel Görünümü.....	123
Görsel 63: Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni Detay Görünümü.....	124
Görsel 64: Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	124
Görsel 65: Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	125
Görsel 66: Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	125
Görsel 67: Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	126
Görsel 68: Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	126
Görsel 69: Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi Detay Görünümü	127
Görsel 70: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi Genel Görünümü	127

Görsel 71: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi Detay
Görünümü 128

Görsel 72: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi Detay
Görünümü 128

GİRİŞ

KONUNUN ÖNEMİ VE AMACI

Avrupa’da yaygın bir kullanıma sahip olan açık hava müzelerinin ülkemizde oluşumu oldukça geçtir. 19. Yy. dan beri farklı içeriklerle Türkiye’de son dönemde kurulmaya başlanan açık hava müzeleri içerisinde önemli bir yere sahip olan Ambarköy Açık Hava Müzesi 2010 yılında kurulmuştur. Geniş bir alan içerisinde çevrede bulunan ahşap mimarinin önemli temsillerinden cami, mektep, konak, kahvehane, ambar/serenderler başta olmak üzere birçok etnoğrafik eseri de bünyesinde bulunduran bir müze olarak düzenlenmiştir. Farklı amaç ve içeriklerle kurulan açık hava müzeler içerisinde kendisine sağlam bir zemin bulan Ambarköy Açık Hava Müzesi sivil mimarinin farklı tipoloji ve örneklerinin buldukları özgün yerlerinden alınarak o bölgeye ait somut kültürel miras olarak yaşatılacak olması müzenin ve çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Etrafı sınırlanan bir alan içerisinde bölgedeki halkın daha önce coğrafyaya bağlı ihtiyaçlarını giderdiği bu yapıların kültürel bir miras olarak hem herkese açık sunulması hem de atıl olarak işlev görmeyen eserlerin yeniden müzede işlevlendirilmesi müzenin içeriği konusunda başka örneklerle de prototiplik yapması dikkat çekici bir proje olduğunu göstermektedir.

Ambarköy Açık Hava Müzesi içinde bulunan tarihi zenginliklerin yanı sıra turizm gelirleri ile de bölgeye ayrıca katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda müzenin kuruluşundan başlayarak içerisinde yer alan tarihi öneme sahip eserler tez çalışmasının konusunu oluşturmuştur. Detaylı bir şekilde incelenen eserler ayrıca değerlendirme kısmında bölgedeki diğer örneklerle karşılaştırılarak müzenin önemi bilimsel olarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Yerlerinden alınarak sergilenen eserler Ambarköy Açık Hava Müzesi araştırması kapsamında açık hava müzelerinin kurulması, eğitim kültür gibi birikimleri sunması canlı kurgular yapılarak toplumun hafızasının taze tutulması gibi detayları ile müzelerin gerekliliği ve bu tarz müzelerin kurulması bilinci ve önemi vurgulanmak istenmiştir.

METOT VE DÜZEN

“Samsun Ladik Ambarköy Açık Hava Müzesi’ndeki Mimari Eserler”adlı konu belirlenmiş daha sonra konu ile ilgili Samsun Ondokuzmayıs Üniversitesi,

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi gibi üniversitelerin kütüphaneleri taranarak kaynak araştırması yapılmış ve ilgili kaynaklar toplanmıştır. İnternet ortamından YÖK Tez Merkezi, academia, dergipark gibi arşivler aranarak konuyla ilgili tez, makale gibi tüm çalışmalar indirilmiştir. Literatür taraması tez yazım aşaması boyunca devam ettirilmiş internet ortamında elde edilemeyen kaynak kitaplarda satın alınarak tüm dokümanlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Kaynak taramasından sonra Samsun Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nde bulunan Ambarköy Açık Hava Müzesine ait detaylı veriler ile eserlerin tescil fişleri ve genel kayıtları istenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda daha sonra alana çıkılarak saha araştırması gerçekleştirilmiştir.

Saha araştırması sırasında eserler yerinde görülmüş, fotoğrafları çekilmiş ve eserlerin ölçüleri alınarak planları çıkarılmıştır. Tez çalışmasının giriş bölümünde “Konunun Önemi ve Amacı-Metot ve Düzen, Konu ile ilgili Kaynak ve Yayınlar” başlıkları açılmıştır. Birinci Bölümde “Samsun’un (Ladik’in) Coğrafi konumu ve Tarihi” genel olarak verilmiştir. İkinci Bölümde “Açık Hava Müzelerinin Tarihsel Gelişimi ve Ambarköy Açık Hava Müzesi-Ahşap Malzemenin Mimaride Kullanımı ve Gelişimi Üzerine-Serender Mimarisi ve Gelişimi” şeklinde konunun genel hatları üzerinde durulmuştur. Tezin Katalog kısmında eserlerin detaylı ölçü ve mimari tanımları özellikle Ambarköy Açık Hava Müzesi'nin vaziyet planı sıralamasına göre gerçekleştirilmiştir. Önce cami, mektep, konak ve kahvehane sonra ise ambar/serenderler şeklinde sıra ile yapıların mimari tanımları malzeme-teknik-süsleme özellikleri bakımından detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Daha sonra “Değerlendirme ve Sonuç, Kaynakça bölümleri ile çalışma tamamlanmıştır.

KAYNAK VE YAYINLAR

Çalışma ile ilgili bilimsel anlamda doğrudan kaynak gösterilebilecek bir tez çalışması mevcuttur. Bu çalışma; “Türk, Tuğçe, Açık Hava Müzelerinin Eğitim ve Kültür Değerinin İncelenmesi İstanbul Miniaturk Örneği, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Şehir Planlama Programı, İstanbul, 2019” şeklindedir.

Yine açık hava müzelerini de kapsayan diğer bir çalışma ise; “Ata, Bahri, Müzelerle ve Tarihi Mekanlarla Tarih Öğretimi: Tarih Öğretmenlerinin “Müze

Eğitimine” İlişkin Görüşleri, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2002.” dir.

Açık hava müzeleri ile ilgili tezlerden başka makale olarak “Zehra Sema Demir, “Türkiye’de Açık Hava Müzeleri “Açıldı” Açılıyor açık Hava Müzelerine Yeni Bir Bakış” Millî Folklor, 2013, Yıl 25, Sayı 99, s.145-158.” adlı çalışma mevcuttur.

Ambarköy Açık Hava Müzesinde ağırlık olarak sergilenen ambar/serenderlerle ilgili faydalanılan başlıca öncelikle makaleler ve sonra ise tez çalışmaları da mevcut olup bunlar aşağıda sıralanmıştır.

“Haşim Karpuz “Türk ve Norveç Halk Mimarisinde Eş Değerli İki Yapı” ODTU MFD 1999 (19:1-2) 71-82.

Cengiz Eruzun, Doğu Karadeniz’de Serenderler, I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, V. Cilt Etnografya, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 22, Akın Matbaası, Ankara, 1977, 125-139.

Demir, Necati, "Ordu ve Yöresinde Serendiler", Kültür ve Sanat, S. 36, Ankara, 1997, 42-45.

Selda Al Şensoy- Sibel Kukoğlu, “Doğu Karadeniz Kırsal Mimari Örneği Serenderlerin Ekoloji ve Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi” Inonu University Journal of Art and Design, 2020, 25-44.

Seval Özgel Felek, Doğu Karadeniz Yerel Mimariye Ait Serender ve Dünya’dan Benzer Yapılar (Types Of Serender In The Eastern Black Sea Local Architecture And Similar Architectural Structures In The World), Karadeniz İncelemeleri Dergisi, (28), 2020, 525-546.

Sibel Kukoğlu, Geleneksel Yapı Olarak Serenderlerin Ekolojik ve Sürdürülebilirlik Kapsamında İncelenmesi: Trabzon Örneği, Avrasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık ve Yapılı Çevre Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış) Yüksek Lisans Tezi, 2019, Trabzon.

Zübeyde Yeşilyurt Tunç, Trabzon’da Serender Yapılarının İncelenmesi ve Yeniden İşlevlendirme Önerileri, Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Tezli (Yayınlanmamış) Yüksek Lisans, İstanbul, 2019.

Ercan Kandemir, Şalpazarı'nda Bulunan Serenderler (Tekirler), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış) Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale 2019" kaynakları sayılabilir

Bu kaynakların dışında konu ile ilgili doğrudan veya dolaylı olarak faydalanılan diğer bilimsel makale, bildiri, tez veya kitap gibi birçok kaynak tezin sonunda kaynakça kısmında verilmiştir.

1. SAMSUN'UN (LADİK'İN) COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ

1.1.SAMSUN'UN (LADİK'İN) COĞRAFİ KONUMU

Ladik, yurdumuzun kuzeyinde, kuzey Anadolu sıra dağlarının batıya doğru alçaldığı bir alanda, Akdağ'ın kuzey eteklerine yaslanan ve kendi ismini alan oldukça geniş bir ova kenarına kurulmuş vaziyettedir. Ladik, Orta Karadeniz bölgesi ve genel olarak Kuzey Anadolu Dağları ismini verdiğimiz dağların alçaldığı ve yer yer geçitler verdiği bir alanda, sırtını kuzey eteklerine dayadığı Akdağ silsilesinin eteğinde kurulmuş olup deniz seviyesinden yaklaşık 950 metre kadar yükseklikte bulunan bir ilçedir. (Aydın, 1950, s. 11-15).

Ladik'te karasal iklim tipi görülmektedir, genellikle kışlar uzun ve sert, yazları ise serin geçmektedir. İlçenin ikliminde yüksekliğin fazla olması ve Akdağ'ın varlığı önemli bir rol oynamaktadır. Ladik ve çevresinde yazın temmuz ve ağustos aylarında gündüzleri öğleden sonra başlayan ve oldukça şiddetli esen akşamları yavaşlayan poyraz rüzgarı esmektedir. Bu düzenli rüzgarın dışında, her bölgenin coğrafi özelliklerine uyarak esen mevzi rüzgarları da mevcuttur. Bitki örtüsü bakımından Ladik ve çevresi Karadeniz bitkileri topluluğunda yer alır. Karadeniz bölgesinde yağışların fazlalığı, senenin her mevsiminde yağış bulunması, buralarda ormanın daha gür olarak gelişmesine neden olmaktadır (Yücel, 1987, s.7).

1.2. SAMSUN'UN (LADİK'İN) TARİHÇESİ

Ladik tarihi M.Ö. 3000 yılına kadar gitmektedir. İlk yerleşim yerlerinde ele geçen verilerden kalkolitik devrine kadar gittiği görülmektedir. Ladik'te kalkolitik devrin yaşandığına işaret eden önemli yerleşimler arasında hasırcı köyü kırkbaşlar mevki Ağcı Tepe ve Sarıgazel köyü çevresinde Sarıgazel yerleşimleri göze çarpmaktadır. M.Ö 3000 yıllarından sonra yerleşim yeri olan Ladik'te M.Ö 2000 başlarında Anadolu'ya gelip önce Yeşilirmak boylarına yerleşip, daha sonra Anadolu'da siyasi birlik kuran Hititlerin yerleşim yerleri kurdukları bilinmektedir. (Özcan, 2021 s. 1-2). Ladik'in Roma İmparatorluğu döneminde de önemli bir merkez olduğu ifade edilmektedir. Arkeologlar W.M. Calder ve G.M. Bean tarafından hazırlanan Roma dönemine ait haritada Ladik'in Tokattan Samsuna giden yol üzerinde olduğu görülmektedir. Roma yolları, mil taşları ve yazıtları üzerine çalışmalar yapan D.H. French; Taşköprü'den (Kastamonu) Niksar'a

(Tokat) giden yolun tahmini olarak Ladik ve Havzanın ortasında kesiştiğini ifade etmektedir. Ayrıca Ladik Ahmedsaray köyünde bulunan mil taşının 293 tarihli olduğu ifade edilmiştir. (Özcan, 2021 s.4).

Anadolu'nun Türkler tarafından fethedilmesi sonucunda; Sultan Alparslan fethettiği toprakları komutanlarına ikta olarak vererek, Anadolu'daki iskan sürecini başlatmıştır. Türkmen komutanlarından Danişmend Ahmed Gazi'ye de vergiden muaf olmak şartıyla Amasya, Tokat, Sivas, Niksar ve Kayseri'yi tahsis ederek fetihleri için anadoluya göndermiştir. Bunun sonucunda Danişmend Gazi Amasya çevresi dahil Ladik ile diğer vilayetleri de Bizanstan almıştır. Danişmend Gazi bu fetihler sonrasında merkezi Sivas olan ve Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliklerinden birisi sayılan Danismendli Beyliğini kurmuştur, Ladikte Türk Hakimiyeti Danişmendli Beyliği ile birlikte başlamıştır. Danişmendlilerin bölgedeki hakimiyeti, Anadolu Selçuklu Sultanı I. Mesud'un 1143 yılında Amasya çevresi ve Ladik'i hakimiyetine almasıyla son bulmuştur. Bu hakimiyetle birlikte Ladik'te Selçuklu dönemi başlamıştır. Ladik, Sultan Mesud tarafından büyük çaplı imar çalışmalarıyla düzenlenerek yönetimine de Kızıoğulları getirilmiştir. Danişmendlilerin bu bölgedeki varlığı 1175 yılında Sultan II. Kılıçaslan tarafından tam olarak sonlandırılmıştır. (Özcan, 2021 s.5-6).

Evliya Çelebi'ye göre Ladik, Osmanlı Devlet erkani tarafından özel önem atfedilen bir şehirdir. Şehrin çok sevilmesi ve şehre önem verilmesi Ladik'in sürekli ziyaret edilmesini sağlamış ve bu sebeple şehre çeşitli eserler yapılmıştır. Sultan II. Bayezid'in Amasya'da şehzade olarak uzun bir süre kaldığı söylenmektedir. Evliya Çelebiye göre, II. Bayezid, şehzadelik döneminde yılın yarısını Ladik'te yaptırdığı bağda geçirmiştir. Sultan II. Bayezid'in dışında, Evliya Çelebi'nin Sultan Ahmed Han'ın annesi olarak tanıttığı Bülbül Hatun da Ladik'te bir evkaf inşa ettirmiştir. Evliya Çelebi'nin bahsettiği Sultan Ahmedin bu şehzade Ahmed olduğu. Bülbül Hatun'un, Sultan II. Bayezid'in hanımı olduğu, şehzade Ahmedin de onun oğlu olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca Bülbül Hatun'un Ladik'te cami ve imaret yaptırdığı bilinmektedir. Evkaf ; Cami, medrese, imaret gibi hayratın idaresi için ayrılan arazilere verilen isim olmakla birlikte, bahse konu evkaftaki yapılar depremde yıkılmış ve Bülbül Hatun Cami orijinaline sadık kalınarak yeniden inşa edilmiştir. Evliya Çelebi, şehirde ilim ve rütbe sahibi önemli kişilerin bulunduğunu ifade etmektedir. Bu önemli ilim ve

rütbe sahibi kişilerden birisi olan nakibü'l- eşraf, Peygamber efendimizin soyundan gelen kişilerin işlerini yürütmek için tayin edilmiş bir memurdur. Böyle önemli bir memurun tayin edilmesi ve görev yapması da, şehirde Peygamber efendimizin soyundan gelen kişilerin bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca çok sayıda bey ve paşalara ait kırk bir tane sarayın olması da, devlet yöneticileri ve devlet ileri gelenlerinin ilçeye ne kadar önem verdiklerinin göstergesidir. (Kuzubaş, 2010, s.102-103).

Osmanlı devletinin dağılıp Türk milletinin kurtuluş mücadelesi verdiği yıllarda da Ladik halkı bu kurtuluş mücadelesine duyarsız kalmayıp Atatürk'ün Samsun'dan Havza'ya çıkışında kurulacak teşkilata girmek ve hizmet etmek için Ladik'e gönderdikleri talimatlar üzerine, Ladikliler aralarında toplanmış ve bir heyet seçerek emirleri yerine getireceklerine dair söz vermişler ve akabinde hemen harekete geçmişlerdir. Bu milli uyanış sayesinde, ilk milli kuvvetlerin toplanmasına, organize edilmesine ve bu kuvvetlerin silahlanmasına yardım etmişlerdir (Aydın, 1950, s.38-39).

2. AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ

2.1.AÇIK HAVA MÜZELERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ

Açık hava müzeleri daha çok eserlerin açık havada kendi bağlamları içinde sergilenmesinin uygun ve doğru bulunduğu, farklı kültürel değerlerin korunmasına, yaşatılmasına ve bu sayede bir zenginlik olarak çok kültürlülüğün vurgulanmasına olanak sağlayan kurumlar olarak tanımlanır (Uçar, 2019, s.55). Açık hava müzelerinin Avrupa'daki tarihi Kuzey Avrupa ülkeleri ile başlayıp bütün yaşlı kıtada kısa sürede yaygınlık göstermiştir. Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri'nde Rusya ve Uzak Doğu'da da benimsenen bu müzelerin Türkiye'de bilinirliğinin ICOM tarafından 9 Temmuz 1956 tarihinde İsviçre'de düzenlenen IV. Uluslararası Konferansın ve V. Genel Kurulunun hemen ardından gerçekleştiği ileri sürülebilir. ICOM, açık hava müzeleri konusunda Türkiye'nin de katıldığı kararlar almıştır. Bu kararlardan ilki halk kültürünün kaybolmak üzere olan değerlerini kurtarmak üzere çeşitli yaşayış tarzlarını yansıtan otantik, karakteristik mimarî eserlerin, kullanılan aletlerin, zirai faaliyetlerin el sanatlarının tipik unsurları seçilerek taşınmazların yerlerinden sökülerek aslına uygun bir şekilde belirlenen bir arazi üzerine yeniden canlandırılarak açık hava halk müzelerinin kurulması ile ilgilidir 1982 yılında Ankara'da düzenlenen I. Millî Kültür Şurasında Topkapı Sarayı Müzesi Müdürü Sabahattin Türkoğlu, açık hava müzelerinin kurulması gerektiğini ifade etmiştir. Avrupa'da açık hava müzelerinin yoğun olarak 1890-1920 ile 1960-1970 yılları arasında kuruldukları görülür. Bu müzelerin pek çoğu kuruluş amaçları, koleksiyonları, sergi mekânı tasarımları ile birbirine oldukça benzerdir. Türkiye açık hava müzelerinin ise genel çizgileriyle bu etkilerden bağımsız ya da bu belirleyicilerin etkisinde çok az kalarak ortaya çıkacağı ileri sürülebilmektedir (Demir, 2013, s.146-158). Genellikle eserlerin açık havada sergilendiği müzelerdir. Bu müze türü: Kırsal Açık Hava Müzeleri (köy, kasaba), Bölgesel Açık Hava Müzeleri (belli bir bölgenin halk kültürünü yansıtan) ve Ulusal Açık Hava Müzeleri (bir ulusun kültürünü yansıtan) olarak üçe ayrılır (Ekelik, 2010, s.19).

Dünyada bu tür müzelerin sayısı 200'e yaklaşmaktadır. Gazi Üniversitesi Halk Bilimi Bölümünün 2002 yılında Ankara'da düzenlediği sempozyumda

(Türkiye’de Halk Bilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyumu) dünyadaki gelişmeleri görmüş, biz de Ankara’da 1983-1984 yılında başlatılan folklor açık hava müzesi kurma girişiminde yaşananlar bir bildiriyle sunulmuştur (Tan, 2003:22-25). 1992 yılında 2-3 milyon TL harcadıktan sonra ileriye görmeyen, göremeyen mimar mühendislerin girişimiyle proje durduruldu. Bir daha da cesaret eden devlet kuruluşu çıkmadı. Beypazarı’ndaki özel folklor açık hava müzesi ve Altındağ Belediyesinin Altinköy Açık Hava Müzesinin gördüğü ilgi ortadadır. Folklor Açık Hava Müzesinin en az iki fabrika kadar ekonomiye katkısı vardır (Tan, 2020, s.383-384).

Etnografya müzeleri gibi bir ülkenin ya da bölgenin kültürel miras örneklerinin tek mekânda toplanarak açık havada sergilendiği, folk tarihi müzesi olarak görülen özel müze örnekleri vardır. İlk olarak İskandinavya’da 1891’de kurulduğundan beri sayısı ve popülaritesi artan bu açık hava müzeleri; eko müze, folk müze, halk müze, yaşayan müze gibi farklı isimlerle de adlandırılmaktadır. Yüzyılı aşkın süredir var olan bu tip bir müzenin tanımlanması nispeten yenidir. ICOM bünyesinde kurulan Avrupa Açık Hava Müzeleri Birliği (Association of European Open Air Museum, AEOM) geleneksel (etnografi) açık hava müzesini "yapısal ve işlevsel varlıklar olarak, yerleşim şekillerini, konutları, ekonomiyi ve teknolojiyi gösteren çeşitli yapıların açık havada bilimsel koleksiyonları" olarak tanımlamaktadır. Diğer müze kategorileriyle karşılaştırıldığında, açık hava müzelerinin tüm örneklerini kapsayan bir tanım geliştirmenin daha zor olduğu düşünülmektedir. Bu durumun açık hava müzelerinin çok çeşitli örnekleri barındıran, heterojen bir kavram olmasından kaynaklandığı belirtilir.

Özetle, açık hava müzelerinin müzeleştirme yoluyla sunduğu kaynakları, faaliyetleri ve temaları, arkeolojik ve tarihseldir. Genel olarak, buldukları coğrafyaların miras değerlerini, belirli bir dönem kesiti alınarak veya bir dizi dönemin kompozisyonu aracılığıyla göstermektedir. Bu türdeki müze, uzak bir jenerik geçmişi salt bir şekilde sunmak yerine, ziyaretçiler tarafından daha kolay anlaşılacak bir yöntemi kullanmaktadır. Bu yöntemlerden biri de açık hava müzelerinde rekonstrüksiyon sivil mimarlık örneklerinin, dönemin günlük yaşamını üç boyutlu anlatabilmek adına eğitim veya günlük turistik amaçlar için kullanılmasıdır (Tezcan Akmeahmet, 2017, s.1-15).

Açık hava müzelerinin oluşturulmasında ikinci yöntem olarak, özgün örneğin taşınması tekniğiyle kurulan açık hava müzeleri tescilli olsun veya olmasın kültürel miras özelliği taşıyan yapıların, sökülerek aynı malzeme ve yapım tekniğiyle çoğunlukla miras değeri olmayan, peyzajı düzenlenmiş bir alana taşınmasıdır. Avrupa’da en sık rastlanan bu tip müzelerin Rusya ve Doğu Avrupa’daki adıyla skansenlerin ABD’de en bilinen örnekleri, Ford ailesinin desteğiyle kurulan New York Cooperstown’daki Greenfeld Köyü, New England Sturbridge Eski Sturbridge Köyü ve Eski Wisconsin Açık Hava Müzeleri’dir. Bu yöntemle taşınma işleminde gerçekleştirilen rekonstrüksiyonların, mümkün olan bütün malzeme, özellik, mekânsal ilişki korunarak, işlemler yeniden oluşturulan yapının bilimsel doğruluğu bozulmadan yapılmaktadır. Taşınmaz kültürel miras öğelerinin yerinin değiştirilmesi koruma yöntemlerinden biri olmakla birlikte, genellikle maliyetli ve riskli bir süreç olarak tanımlanır. Taşıma işlemi sonucu, yapının strüktüründe ve dokusunda değişim olabileceğinden ulaşım planlaması ve eski ve yeni lokasyonda uygun hazırlıkların yapılması gerektiği belirtilmektedir. Bu hassas durum açısından korumacıların kaçındığı bir uygulama olsa da tehlike altında olan bir yapının korunması için etkili bir yöntem olduğu açık hava müzeleri örneklerinde görülmektedir (Türk, 2019, s.122-123).

Açık hava müzeleri uygulamalarından daha eski olan bu 68 tekniğin uygulama kılavuzu ilk kez Birleşik Devletler’ in Ulusal Tarihi Koruma Yasasında (1966) tanımlanmıştır. Anıtsal yapının yerinin değiştirilmesi uygulamaları Türkiye’de Batman’ın Ilısu Barajı’nın altında kalacak olan Hasankeyf’te bulunan Zeynel Bey Türbesi’nin 2 km öteye taşınmasıyla uygulanmış olsa da, henüz 2863 sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu’nda sürece ilişkin tanımlama bulunmamaktadır. Yapının taşınmasına karar verilmeden önce, yapının mevcut koşullarının, tarihi öneminin, potansiyel alanların araştırılması, taşıma sürecinin tümünün planlaması ve yaklaşık maliyet hesaplaması önerildiği görülmektedir. Yapının taşınması kararı alındıktan sonra projenin planlanmasında ve uygulanmasında birçok farklı disiplinden uzmanların katılımının sağlanması gerektiği belirtilmektedir. Sonuç olarak, yapıların taşınması sonucu oluşturulan açık hava müzelerinin koruma mevzuatına aykırı gerçekleşmemesi için sürecinin iyi planlanmasının önemli olduğu düşünülmektedir (Türk, 2019, s.67-68). Bir diğer benzer müze olarak Ankara Altınköy Açık Hava Müzesi’dir. Altındağ

Belediyesi'nin 2014 yılında uyguladığı proje olan, köy hayatının ziyaretçilere gösterildiği, yaşayan tarih çiftliği temasıyla kurulmuştur. Burada satın alınarak taşınma yöntemiyle alana getirilen sivil mimarlık örneklerinin yanı sıra, alanda replika yapılar da mevcuttur. Alandaki 15 yapının Karabük'ten getirildiği, 10 yayla evi ve 5 toprak sıva köy evinin replikasının yapıldığı belirtilmektedir (Türk, 2019, s.122-123).

Ambarköy Açık Hava Müzesi, Samsun ili Ladik ilçesi Akpınar Mahallesi 5 ada 1 parselde yer alan Ambarköy 'de 2863 sayılı yasa kapsamında kalan ahşap malzemededen, çantı tekniğinde inşa edilmiş 24 Ambar/serender, 2 mısır sergeni, 1 cami, 1 mektep, 1 konak, 1 kahvehane gibi tarihi öneme ve bölgenin geleneksel halk kültürüne ait eserler tescillenerek açık hava müzesinde sergilenmektedir. İlçe kaymakamlığı tarafından 2010 yılında başlatılan proje ile eserler hibe yoluyla elde edilmiş ve 1.4 hektarlık alana özellikle ambarların yola bakacak şekilde konumlandırıldıkları görülmektedir. Yüz bin tl.ye mal edilen açık hava müzesinin tarihi değeri olan bölgenin, coğrafyası ve geleneksel kültürüne ait eserler kaybolmaktan kurtarılmış ve aynı zamanda dışarıdan gelecek tüm ziyaretçilere açılmıştır. İçerisinde ayrıca tarımla ilgili kagir bir bina içerisine küçük kapalı bir de Tarım Müzesi eklenmiştir.

Türkiye'de tarihî mekanlar açık hava müzesi ya da ören yeri olarak adlandırılmıştır. Örneğin, antik şehir harabeleri, açık hava müzesi olarak kabul edilmiştir. Ankara Roma Hamamı bir açık hava müze olarak adlandırılmıştır. Aslında, Norveç, İsveç gibi Kuzey Avrupa ülkelerinin "açık hava müzesine" yüklediği anlam çok farklıdır. Onlar, bu tür müzeyi taşra ya da köy yaşamının gözler önüne serildiği bir etnografya müzesi olarak görmüşlerdir. Türkiye'de konu, müzeci ve folklorcu Hamit Zübeyir Koşay tarafından gündeme getirilmiştir. Türkiye'deki hızlı sanayileşme, köyden kente göç, iletişim araçlarının artması gibi unsurlar kültürdeki geleneksel unsurları yok etmektedir. Gerçekten de Sakaoğlu'nun vurguladığı gibi yarının gençleri, "Siz buğdayı nasıl öğütürdünüz?" diye sorduklarında gösterecek ne bir değirmen kalmayacaktır. Ülkemizde "Dibek taşını nasıl anlatacağız?" diye düşünmemek için açık hava müzelerine ihtiyaç vardır. Kuzey Avrupa ülkelerinden farklı olarak, ülkemizde köy evlerinin naklinin zorluğu yer konusunu gündeme getirmiştir. Bilindiği gibi Koşay, yer olarak da Afyon Devlet Fidanlığı, Söğüt Ertuğrul Gazi Türbesi, Ankara Mogan ve Eymir

Gölleri ile Konya ve Urfa il merkezlerini teklif etmiştir (Ata, 2002, s.76; Sakaoglu, 1990, s.32-33).

2.2.AHŞAP MALZEMENİN MİMARİDE KULLANIMI VE GELİŞİMİ ÜZERİNE

Ahşabın mimaride kullanımı insanlık tarihi kadar eskidir. Konut gereksinimiyle birlikte çevrede kolay bulunabilen ağaç dallarından istifade etmişlerdir. Bugünkü anlamda ahşabın mimaride kullanımı tarımsal üretimle birlikte ev mimarisinde başladığı bilinmektedir. Ortaçağ'da Avrupa'da ahşap iskeletli kagir dolgulu yapılarda çok kullanılmıştır (Bayhan, 2019, s.65-66). Yüzyıllardır yapı malzemesi olarak kullanılagelen ahşap her dönem farklı yerlerde ve farklı teknikler geliştirilerek kullanılmıştır. Selçuklular da ahşapla çok yakından ilgilenmişler, mimaride yapı malzemesi olarak kullandıkları gibi mimariye bağlı bazı bölümlerde de yaygın kullanım alanları açmışlardır. Osmanlı döneminde de ahşap kullanımının en yüksek seviyeye çıkarıldığı bilinmektedir (Yücel, 1989, s.181-183).

Ahşap malzeme özellikle konut mimarisinin yanı sıra hemen her yapı türünde yapı malzemesi olarak değerlendirilmiştir. Türk İslam cami mimarisinde erken devirlerden itibaren kullanıldığı anlaşılmaktadır. Medine Mescid-i Nebevi'den başlayarak Gazneli, Karahanlı devirleri ile Anadolu'da Ahşap camilerin ilk örnekleri XIII. yüzyılın ikinci yarısında Anadolu'da ortaya çıkmıştır. Afyon Ulu Camii, Sivrihisar Ulu Camii, Ankara Arslanhane Camii ve Beyşehir Eşrefoğlu Camii ahşap camilerin en güzel örnekleridir. Ahşap cami ve mescidlerde kirişleme tavanlar yine ahşap sütunlarla desteklenmiş, üzerlerine de ahşap mimari detaylarının en gösterişli unsurları olan skalaktitli ve zengin süslemeli başlıklar yerleştirilmiştir. Ahşap, camilerden başka sivil mimaride de geniş ölçüde kullanılmıştır. İstanbul'daki yalılar, konaklar ve köşklerin yanı sıra Ankara, Kütahya, Kula, Safranbolu, Mudurnu evleri ahşap yapı sanatının en güzel örneklerini teşkil etmektedir. Bunlar, ahşap çatma üzerine iki taraflı çakılmış tahtalarla duvarları oluşturulan ve genellikle yalnız iç yüzden alçıyla sıvanan bağdâdî yapılarıdır. Bu tür yapılar arasında Amcazâde Hüseyin Paşa Yalısı ile Emirgân'daki Şerifler Yalısı, tavanlarındaki ince marangozluk ve nakkaşlık

mahareti açısından da ün yapmışlardır (Yücel, 1989, s.181-183; Bayhan, 2019, s.65-66).

Ahşap, malzeme olarak doğal, yenilenebilir ve sürdürülebilir olması ağırlığına oranla yüksek mukavemete sahip olduğu avantajlar ve üretimi için düşük enerjiye yeterli olması düzenli bakım sonucu kolaylıkla uzun bir kullanım ömrüne sahip olması onun her alanda görünürlüğünü artırmıştır (Tali, 2019, s.14-20). Özellikle ormanların bol bulunduğu malzemenin kolay temin edildiği Karadeniz Bölgesinde çok yaygın kullanıma sahiptir. Bunlar arasında, ahşap cami, ahşap konut, ahşap köprü, ahşap ambar/serender gibi yapılar bölgenin karakteristik örneklerini temsil etmektedir.

2.3.SERENDER MİMARİSİ VE GELİŞİMİ

Serander, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde doğal ve ekonomik şartlarının yarattığı, direkler üzerinde yer alan ahşap yığma tekniğinde inşa edilmiş bir anbar yapısıdır. Serander serin yer anlamına gelir ve köy evinin en önemli yardımcı yapısıdır. Serander, köy evlerinin avlu, yol tarafında, evin 4-5 metre uzağında inşa edilir. Hali vakti yerinde olan herkesin seranderi vardır (Karpuz, 1999, s.71). Serin, havadar yer anlamına geldiği (Özgüner, 1970, s.50) gibi Serender kelimesi Yunanca kurutucu anlamına gelen ksirandiro'dan geldiği belirtilmektedir. Ksirandiro'nun kuru anlamına gelen ksiros ve teras anlamına gelen andiro kelimelerinin birleşiminden meydana geldiği söylenmektedir. Necati Demir bu duruma karşı çıkmaktadır ve seren, serende, sereti, serenter, seretir, seretire gibi isimlerle de anılan serenderin adının, Türkçe -ser fiili ile direk kelimelerinin birleşerek oluştuğunu söylemektedir. TDK. sözlüğüne göre Seren; meyve, sebze, tarhana gibi gıdaları kurutmaya yarayan genişçe, üstü açık balkon demektir. Üzerinde gıda kurutulan üstü açık yer anlamına gelen sergen Şalpazarı'nda da sergen ve sergen yeri adlarıyla anılır (Kandemir 2019, s.10; Demir, 2003, s.443-446).

Doğu Karadeniz Bölgesi'ne has geleneksel mimari özellikler barındıran serenderler bölgenin değişik yerlerinde, serenti, nayla, tekir (Beşikdüzü), paska (Sürmene), bagen, ayvan isimleriyle karşımıza çıkmaktadır. Serenderler Karadeniz'de yaşam alanlarını destekleyen özgün mimarileriyle günümüz soğuk hava depolarına benzer şekilde dört mevsim antrepo görevi yapmaktadır.

Sinop'tan itibaren Sarp Sınır Kapısına kadar Karadeniz Bölgesi'nde görülebilen, sahilten Canik, Ordu (Demir, 1997, s.42-45), Giresun ve Doğu Karadeniz Dağları'na çıkan dik çizgiler boyunca dağınık bir şekilde kurulmuş köylerde çok sık karşılaşılmaktadır. Bu dağların güney yamaçlarında kalan bölgede ise çok az olmak üzere Gümüşhane, Bayburt, Oltu, Şenkaya, Olur ve Tokat gibi ilerin bazı köylerinde görülmektedir. Bursa, Bolu, Düzce, Kastamonu, Zonguldak ve çevresinde büyük bir olasılıkla, Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinden göç eden vatandaşlar tarafından götürülmüştür (Kukoğlu, 2019, s.32-33).

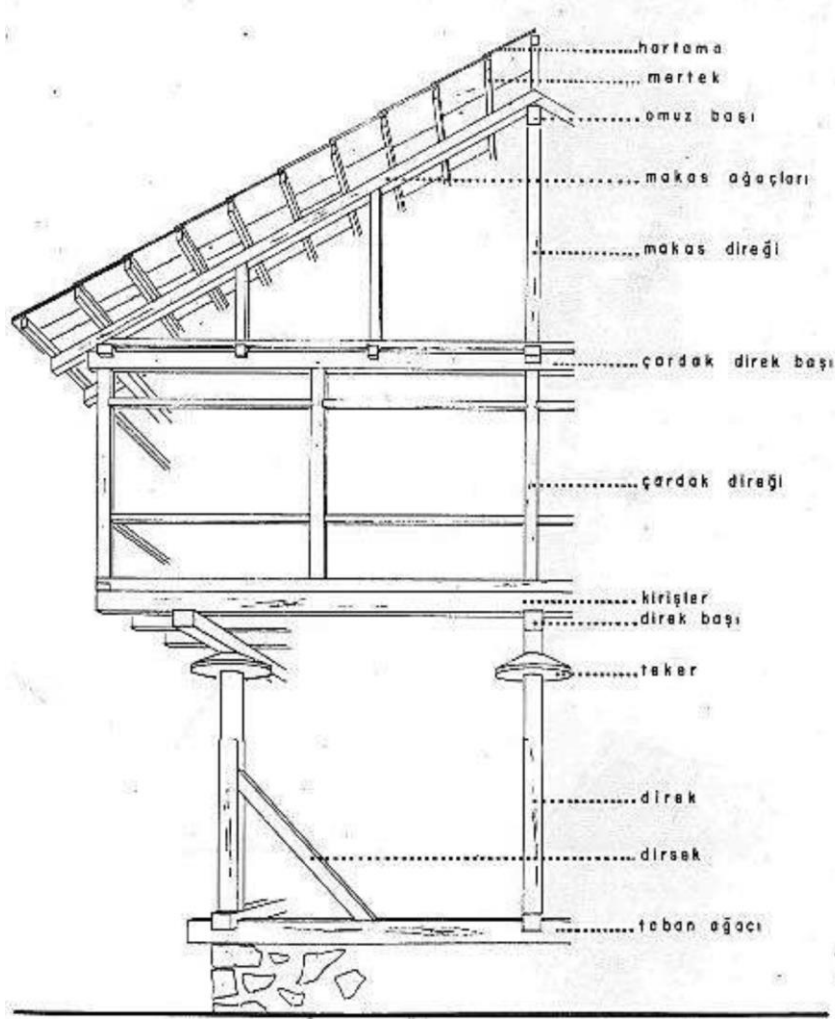
Fonksiyon yönünden basit bir yapı türüdür. Plan, kesit, konstrüksiyon açısından sade yapıdadır. İlk bakışta birbirine benzeyen bu yapıların farkını ortaya koyan ve zenginleştiren, ustanın ahşap üzerindeki kabiliyetinden kaynaklanmaktadır. Dış cephesine yapılan süslemeler ile dikkatleri üzerine çekmektedir Kırsal bölgelerin ulaşım olanakları düşünüldüğünde, malzemeye erişimin kısıtlı olduğu bilinmektedir. Bu sebeple yerel malzeme olan ahşap kullanımı ilk sırada yerini almaktadır. Yapılarda dayanıklı ahşap türü olan kestane, ardıç, ceviz gibi ağaçlar tercih edilmektedir. Kestane en yaygın kullanılan ahşap türüdür (Yeşilyurt Tunç, 2019, s.56-57).

Serenderi Oluşturan Bölümler (Yeşilyurt Tunç, 2018)

Serender'e benzer mimari yapılar; Portekiz'de Canastro veya İspanya'da Cabazos olarak adlandırılan yapılar hububatların korunması ve hava yardımıyla kurutulması amacıyla geliştirilmiştir. Bu yapılar Neolitik Çağ'da yerleşmiş ilkel topluluklardan beri bulunan İspanya'da ve özellikle Portekiz'in kuzeyinde rastlanan en eski ve ilk kurutma alanlarıdır. Espiguerios Portekiz'in özellikle kuzey kısmında bulunan hava ile kurutma sağlayan bir ambardır. Dikdörtgen kat planına ve eğimli bir çatıya sahiptir. Ana gövdenin durduğu sütunların üzerinde çıkıntılı lentolar bulunmaktadır ve gövde taştan ya da taş ve ahşabın birlikte kullanımından oluşmaktadır (Serenderi oluşturan bölümler, Yeşilyurt Tunç, 2018; Serender bölümleri ile birlikte çizimi, Özgüner 1970) Horreo yapısı iki tipten oluşmaktadır: Avusturya tipi: kare plan, ahşap yapı ve kırma çatı ve Galiçya tipi: dar ve uzun yapı, üçgen çatı. Garaia / Garaiak / Eraikina Garaia, ahşap malzemedен ve/veya taştan inşa edilmiş ve normalde üç odaya bölünmüş dikdörtgen bir ana gövdeye sahiptir. Dört ya da altı sütun ile desteklenmektedir ve kırma çatıya sahiptir. Ana gövdeye eklenmiş galeri alanı bulunmamaktadır. Örneklerine Kuzey İspanya kıyılarının doğu tarafında rastlanmaktadır. Kozolec (Hayrac) özellikle Slovenya'da yer alan Kozolec, temel olarak ahşaptan yapılmış, otları ve bazen de hayvan yemi için mısırları kurutmak için kullanılan evden bağımsız bir yapıdır. Loft/Stabbur, Karpuz'a göre Loft, taş temeller üzerinde iki şekilde inşa edilmektedir. Ya yapı zemin üzerine oturmaktadır ya da yerden yükseltilip başlıklı ahşap direkler üzerine yerleştirilmektedir. Serander yapısındaki mantıkla yerdeki nemden ve hayvanların zararlarından korunmuş olmaktadır. Yapının oluşturulmasında kullanılan ahşaplar Serander gibi boğaz geçmelerle yapılmıştır. Loft yapısı ise çoğunlukla iki katlı inşa edilmiştir. Zemin katı ambar veya kiler olarak kullanılmıştır. Takakura Kura kiler, genel olarak hem rutubeti önlemek hem de fare ve diğer zararlı haşeratin ulaşmasını engellemek için yüksek zeminli serender usulü kilerlere verilen isimdir. Japon köy evi müstemilatının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Ayrıca, Amami Oshima, Hachijojima ve Hokkaido Ainu halkı arasında modern zamanlara kadar serenderler yapılarak tarım mahsulleri deposu olarak kullanılmıştır. Görüldüğü gibi çeşitli dönemlerde karşımıza çıkan serender türü binaların menşeyini tespit etmek oldukça zordur. Anlaşılan odur ki insanoğlu tarihin hemen hemen her devrinde yiyeceklerini

saklayabileceği ambarlar inşa etmiştir. (Özgel Felek, 2020, s.525-546; Karpuz, 1999, s.71-82).

Serender Bölümleri ile Birlikte Çizimi (Özgüner 1970)

Serenderler büyüklüklerine ve ambar-çardak ilişkisine göre iki bölüm altında incelenmektedir. Büyüklüklerine göre serenderler 3'e ayrılır. Bunlar 4 direkli (küçük), 6-8 direkli (orta) ve 10-12 direkli (büyük) serenderlerdir. Ambar ve çardak ilişkisine göre serender çeşitleri ise ön taraflı, ön ve tek taraflı, ön ve iki taraflı ve dört taraflı çardaklı serenderlerdir. Serenderler, 4 direkli, ön ve tek taraflı çardaklı; 6 direkli, dört taraflı çardaklı; 6 direkli, ön ve iki taraflı çardaklı; 8 direkli, tek taraflı çardaklı, 10 direkli, tek taraflı çardaklı vb. şekilde çeşitlenebilmektedir (Kukoğlu, 2019, s.34-36).

3. SAMSUN LADİK AMBARKÖY AÇIK HAVA MÜZESİ'NDEKİ MİMARİ ESERLER

3.1.LADİKLİ ŞEYHÜLİSLAM MEHMET EFENDİ CAMİ

Katalog No : 3.1

Adı / Yeri : Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 3-6

Plan No : Çizim 2

Tipi : Ahşap tavanlı cami

Hibe Eden(ler) : Salıpazarı İlçesi, Yenidoğan Köyü'nden getirilerek Ambarköy Açık Hava Müzesi'nde yeniden kurulmuştur.

Tarihçesi : Caminin Ayvalı Köyü Eski Cami'nden kalan ve getirilerek burada dış kapı olarak değerlendirilen eserin üzerinde bir ibrik motifi içerisinde 1280 H./1863-1864 M. tarihi kazınmıştır.

Tanımı : Salıpazarı İlçesi, Yenidoğan Köyü'nden getirilen ahşap cami müzenin girişinde sağ tarafta zeminden yaklaşık 0.30 m.lik beton bir altlık üzerine yerleştirilmiştir. Kare bir plana sahip olan cami dıştan dışa 7.36x7.36 m. ölçülerinde olup içten içe de 7.25x7.25 m. ölçülerinde ve oldukça simetriktir. Beden duvarlarının derinliği 0.14 m. caminin içten tavan yüksekliği 3.80-4.00 m. olarak ölçülmüştür. Meşe malzemenen köşede kurt boğazı oluşturacak şekilde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Cephede perde duvarlar yatay olarak atılan hatıllarla iki katlı olarak düzenlenmiştir. Kuzey giriş cephesi altta sağır iken sadece üst kısımda 0.66 m. ölçülerinde iki pencere açıklığına yer verilmiştir. Doğu ve batı cephede duvarlarda alt ve üstte 1.27 m. ölçülerindeki ikişerden dört pencere açılmıştır. Etrafi ahşap dikmelerle çerçevelenen 1.18 m. yükseklikteki pencereler bu iki cephede oldukça simetriktir. Pencereleri sınırlayan dikmelerin üzerlerinde verev yüzeysel çizgilerle hareketlilik görülürken pencereler yatay demir korkuluklarla korunmaktadır. Caminin güney cephesi sağır tutulmuş ve burası iki kat görünümünde olup altta üç üstte dört dikme ile bölümlenmiş vaziyettedir. Caminin üzeri dıştan yeni kiremit kaplı dört omuzlu bir çatıyla örtülmüştür.

Kuzey giriş cephesi önünde 2.39x2.60 m. ölçülerinde tek bölümden oluşan bir geçiş mekanı yerleştirilmiştir. Bu bölümde üzerinde kitabesi olan giriş kapısı Ayvalı Köyü Eski Cami'nden getirilmiş ve süsleme açısından özelliğindedir. İki kanatlı ahşap kapı 1.30 m. genişlikte 2.00 m. yükseklikte ve kanatları yaklaşık 0.57 m. ölçülerindedir. Aynı süsleme programına sahip kapı kanatları sağ taraftakinde farklı olarak ibrik ile içinde kitabe yer almaktadır. Kanatlarda üstte dairesel bir gülbezek ile sol kanatta ibriğin yerine benzer formun stilize bir bitki şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Kanatların gövdesi dikey olarak ortada daha geniş ve birbirine geçen kenarlarda dairesel ortada zincirek motifleri şeklinde bir kompozisyonla tamamlanmıştır. En dış kenarda ise dalgalı bir dal motifi ile içinde beş yapraklı gülbezelerle işlenmiştir. Sonradan eklenen bu kısmın doğu ve batısında orta alanda 0.66 m. genişlikte iki pencere açılmıştır. Yüksek tutulmayan bu bölümden harime geçiş kapısı iki kanatlı 1.05 m. eninde ve 1.90 m. yükseklikindedir. Kanatlar ortada yatay alt ve üstte dikey panolarla hareketlendirilmiştir. İlk bölümdeki giriş kapısına göre harim kapısı oldukça sadedir.

7.25x7.25 m. ölçülerindeki kare planlı harim kuzeyden 2.12 m. ile doğu ve batıdan 1.25 m. derinlikte yerleştirilen "U" şeklinde bir mahfille sarılmaktadır. Kuzey tarafta 1.33 m. aralıklarla 0.18x0.18 m. ebatlarında kare kaideli dört ahşap dikme doğu ve batıda aynı özellikte sayı olarak ise üçerli biçimde dizilmişlerdir. Mahfile kuzeybatıda yer alan bir merdivenle ulaşılırken orta alanda mahfilden çokgen biçimli bir çıkma yer almaktadır. Bu mahfil üstten ahşap zarif korkuluklarla çerçevelenmiş vaziyettedir. Caminin iç kısmı, dışındaki orijinalliğine karşın içte yeni ahşap lambri kaplama ile en alttan en üste kadar yeni kaplama ile kaplanmıştır. Caminin içten harimini örten düz ahşap tavan orta alanda 20 dilimli bir kubbe ile kapatılmıştır. Ahşap çıtaldan oluşan kubbenin göbeği ahşap işçiliği ile dikkat çekici ve özgündür. Beden duvarlarında özgün dokusu altta kalan harimde mihrap, minber ve kürsü de tamamen yeniden yapılmış eklerdir. Kible duvarının ortasında yer alan yeni mihrap 0.25 m. derinlikte eni 1.56 m. iken yüksekliği 2.78 m. dir. Mihrabın yanında yerleştirilen minberde yeni olup aynı malzemedir ve eni 0.81 m. yüksekliği 3.08 m. dir. Mihrap, minber ve kürsü ASD Ahşap Konya Ahmet Serim tarafından

yaptırılmıştır. İç harim kısmında cami orijinalliğini büyük oranda yitirmiş vaziyettedir.

Caminin kuzey batısında yapı bünyesinde olmayan serbest ahşap bir minare yerleştirilmiştir. Silindirik beton bir kaide üzerine oturan minare silindirik gövdeli ve tek şerefeli sivri külahlı olarak tamamlanmıştır. Gövdesinde üç küçük pencere açılan minarenin şerefe altı dairesel formlu bilezikler şeklinde düzenlenmiş şerefe korkuluğu ise elden geçirilmiş ahşap çitalardan oluşmaktadır. Kısa ve küt bir gövdesi olan minare külah kısmı saçla kaplanmıştır. Samsun Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.06.2013 tarih ve 1102 sayılı kararıyla, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen cami, plan ve mimari açıdan simetrik olup süsleme açısından Ayvalı Köyü Eski Cami'nden getirilen kapı kanatları dışında sadedir. Kapı süsleme detayları içerisinde geometrik süsleme detayları stilize bitki ve ibrik motifinin kullanıldığı özel bir işçiliğe sahiptir. Mihrap, minber kürsü ve harim süsleme açısından oldukça yalındır. Cami açık hava müzesi içerisinde günümüzde sağlam vaziyettedir.

3.2.SOĞANLI MAHALLESİ KÖY MEKTEBİ

Katalog No : 3.2

Adı / Yeri : Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 7-9

Plan No : Çizim 3

Tipi : İki katlı kare planlı

Hibe Eden(ler) : Soğanlı Köyü adına Muhtar Yalçın Akyüz tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Eserin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Açık hava müzesinin taş fırının bulunduğu alana yerleştirilen köy mektebi iki katlı ve kare planlı olarak yaptırılmıştır. Yaklaşık 7 x 6.90 m. ölçülerinde ele alınan eser alt katta 3 x 7.50 m. ölçülerinde yanları kapalı önü açık bir geçiş mekanı ile içte basit iki sınıftan ibarettir. Sağır tutulan alt kat dıştan kütük tarzı kaba ahşap tahtalarla kaplanmış haldedir. Mektebin üst katına batı cepheden basit yüksek bir merdivenle ulaşılmaktadır. Bu kat beden duvarları meşe malzemedен köşede kurt boğazı oluşturacak şekilde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Cephede perde duvarlar pencerelerin etrafındaki dikeçlerle dikey olarak beşe bölünmüş vaziyettedir. Basit tek kanatlı bir kapı ile ulaşılan mektebin üst katında girişte bir hol ve etrafında "L" şeklinde saran üç sınıfa yer verilmiştir. Kuzey cephesi sağır tutulan üst katın sınıfları küçük kare formulu ve iç düzenleri yeni ahşap lambri kaplama ile özgünlüğünü kaybetmiştir. Zemini de ahşap kaplı sınıflar tekli ve çiftli ikişer pencere ile aydınlatılırken içerisinde süsleme açısından herhangi bir detay söz konusu değildir. İçten düz ahşap tavanla örtülen mektep dıştan da yeni kiremit kaplı, kırma bir çatı ile kapatılmıştır. Mektebin alt katta geçiş mekânı bir sergi alanı değerlendirilirken üst katta sınıflarda yeni sıralar yerleştirilmiştir. Köşedeki sınıfın içerisi ahşaptan çocuk oyuncaklarının sergilendiği bir bölüme

dönüştürülmüştür. Özgünlüğünü iç mimaride kaybeden mektep günümüzde sağlam vaziyettedir.

3.3. KIZOĞLU KÖYLERİ MUHTARLIĞI KÖY KONAĞI

Katalog No : 3.3

Adı / Yeri : Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 10-13

Plan No : Çizim 4

Tipi :

Hibe Eden(ler) : Büyükkızıoğlu Köyü Muhtarı Nadi Soysal ve Küçükkızıoğlu Köyü Muhtarı Kenan Demir tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Eserin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Müzenin girişinde caminin arka tarafında yer alan zeminden yaklaşık 0.30 m.lik bir kagir altlık üzerine yerleştirilmiştir. Meşe ağacından 7.00 x 7.50 m. ölçülerinde dikdörtgene yakın planlı eser iki katlı olarak düzenlenmiştir. Yükseklik 4.67 m. cephede perde duvarlar yatay olarak atılan hatıllarla iki katlı olarak düzenlenmiştir. Beden duvarları köşede kurt boğazı oluşturacak şekilde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Perde duvarla çevrilen konağın revak ve dış bölümünde özgün dokusu korunmaktadır. Cephelerde dikey dikmelerle bölümlere ayrılmış ve burada hareketlilik sağlanmıştır. İki katında yedi girişle ön kısmında açık 1.30 m. derinliğinde yanları açık revaklara yer verilmiştir. Revakların korkulukları geometrik biçimde değerlendirilmiş aynı biçim üst katta tekrarlanmıştır. Giriş cephesinin alt katı sağır iken diğer cephelerde giyotin pencereler tekli ve ikili olarak düzenlenmişlerdir. Pencerelerin etrafını sınırlayan dikmeler alanı dikey olarak bölüp hareketlilik katmaktadır. Burada üst kısımda pencerelerden birinin çerçevesinin yenilendiği görülmektedir. Alt ve üst katta kapılar çift kanatlı ve üzerlerinde bulunan madeni tokmakları orijinaldir. Alt katta bir mutfak ile salon mevcuttur. Batı cepheden ulaşılan üst katta ise ortada bir sofa ve etrafında dizilen üç oda yer almaktadır. Konağın içerisi de diğer yapılar gibi yeni ahşap lambri ile kaplanmış vaziyettedir. Zeminleri taş döşenen konağın üstü düz ahşap tavanla

örtülmüştür. İç mimaride özgünlüğünü kaybeden konak sade bir düzene sahiptir.
Konak dıştan da yeni kiremit kaplı ve kırma bir çatı ile kapatılmıştır.

3.4. ŞEYHLİ MAHALLESİ MUHTARLIĞI KÖY KAHVESİ

Katalog No : 3.4

Adı / Yeri : Şeyhli Mahallesi Muhtarlığı Köy Kahvesi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 14-16

Plan No : Çizim 5

Tipi : Revaklı, tek katlı kare planlı

Hibe Eden(ler) : Şeyhli Mahallesi adına Muhtar Sezai Balcı tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Köy kahvesinin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Müzenin girişinde caminin arka tarafında yer alan kahve zeminden yaklaşık 0.30 m.lik bir kagir altlık üzerine yerleştirilmiştir. Meşe ağacından, yüksekliliği 2.78 m genişliği 6.60x6.30 m.  l ulerinde yaklaşık kare planlı eser tek katlı olarak düzenlenmiştir.  n kısmında yanları açık beş direkle dört g zly revaklı bir biçimde tasarlanmıŐtır. Beden duvarları köşede kurt boğazı oluşturacak Şekilde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Perde duvarla  vrilen kahvenin revak ve dış bölümünde özgün dokusu korunmaktadır. Cephelerde dikey dikmelerle bölümlere ayrılmış ve burada hareketlilik sağlanmıştır. Girişte bir hol ve etrafında sıralanan biri sağır oda ile küçük bir mutfağa  vrilmıŐ alan yer alırken arka kısımda da bir kapı a ıklılığı daha mevcuttur. Köşede ikili ve tekli    pencereleli oda atıl durumdadır. Zemini taş döşenen kahvehanenin içerisi tamamen yeni ahşap lambri ile kaplanmış vaziyettedir.  zg nl Ğ n  içerde kaybeden eser içten düz ahşap tavanla örtülürken kahvehane dıştan da yeni kiremit kaplı kırma bir çatı ile kapatılmıştır. Yazları kafe-restoran Şeklinde ve içerde kısmen sergi alanı olarak kullanılan kahvehane günümüzde sağlam vaziyettedir.

3.5. AMBARLAR / SERENDERLER VE MISIR SERGENLERİ

3.5.1. Kirazpınar Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.1

Adı / Yeri : Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 17-18

Plan No : Çizim 6

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-altı ayaklı

Hibe Eden(ler) : Aslan Gökalp-Erdoğan Gökalp-Erin Gökalp-Hülya Gökalp adına Muhtar Sadık Gökalp tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Serenderin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp Kirazpınar Köyü'ne başka bir yerden yaklaşık 100 yıl önce satın alınarak getirtildiği ifade edilmektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Meşe ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde yerleştirilen taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 3.35x3.35 m. ve yüksekliği 3.50 m. olarak ölçülmüştür. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm kalınlığında ve 25-30 cm genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Serenderin kapısı özellikli olup altı sıra halinde geometrik süsleme ile işçiliği oldukça kalitelidir. Kapı kilidi ve üzerinde metal aksamı ile çekçeki yer almaktadır. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık bölümü altta 4 üstte 7 gözlü olarak yaptırılmıştır. Ayrıca çardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla bu bölümdeki arpalığa dıştan ulaşılmaktadır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca özgün çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin

detaylardır. Giriş kapısı ise süslemenin görüldüğü tek bölümdür. Kapının etrafı silmelerle çerçevelenirken ortası derinliği vurgulanan oval formlu süsleme düzeni ile farklıdır. İçerisi boş tutulan serender oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.2. Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.2

Adı / Yeri : Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 19-21

Plan No : Çizim 7

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-dört ayaklı

Hibe Eden(ler) : Ali Yapıcı adına Muhtar Gülahmet Toktaş tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Serenderin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık 130 yıllık olduğu belirtilmektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser tek katlı ev içi ambarı olarak yaptırılmıştır. Tek taraflı çardaklı (balkonlu) serenderin dört ayağı kalmış çardağı taşıyan iki ayağı ile aşakları bulunmamaktadır. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.65x2.65 m. ve yüksekliği 4.20 m. olarak ölçülmüştür. Serenderin arpalığı bulunmamaktadır. Serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25- 30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. kapısı sadedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran altı bölüme ayrılmış bir düzene sahiptir. Ambarın iç tavan kısmı süsleme açısından oldukça özelliğlidir. Yüksek bir merdivenle ulaşılan çardak bölümünün korkulukları bir kartuş oluşturacak şekildeki dekoru açısından önemlidir. Serenderin çardak ve gövde kısmının altı boş olup gövdenin altında "U" şeklinde bir oturma alanı yapılmıştır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca özgün çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı)? tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Çardak kısmı korkulukları ve alt bölümü dekoratif süslemenin

görüldüğü en önemli kısımdır. İçerisi boş tutulan serender oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.3. Günkoru Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.3

Adı / Yeri : Günkoru Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 22-23

Plan No : Çizim 8

Tipi : n açık tek taraflı ardaklı (balkonlu)-(altı ayaklı)

Hibe Eden(ler) : Hacı Ali Köseoğlu adına Muhtar Hamza Keskin tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Serenderin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. n açık tek taraflı ardaklı (balkonlu)-(altı ayaklı) tiptedir. Pelit ağacından antı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde yerleştirilen taşlar üzerine yerleştirilmiştir. n açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.30x2.25 m. ve yüksekliliği 3.28 m. olarak ölçülmüştür. nndeki ardağın alt kısımda arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. demir kilitli kapısı sade olup ardağı saran korkuluklarda basit ahşap çıtalar şeklinde dir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 7 gözlü olarak yaptırılmıştır. Ayrıca ardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla bu bölümdeki arpalığa dıştan ulaşılmaktadır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca zgn çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (antı)? tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş tutulmuş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.4. Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.4

Adı / Yeri : Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 24-25

Plan No : Çizim 9

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(sekiz ayaklı)

Hibe Eden(ler) : Zeynel Dikmen ve Hacı Mehmet Dikmen adına Muhtar Hakkı Uzunoglu tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Serenderin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(sekiz ayaklı) tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.60x2.95 m. ve yüksekliği 2.37 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcut değildir. serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı "T" şeklinde oldukça iyi bir işçiliğe sahiptir. Öndeki çardak ve çardağı saran korkuluklarda muhdes ve basit ahşap çıtalar şeklindedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın içi 6 gözlü olarak düzenlenmiştir. Serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Basit merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı)? tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş tutulmuş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.5. Gürün Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.5

Adı / Yeri : Gürün Köyü Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 26-27

Plan No : Çizim 10

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(altı ayaklı)

Hibe Eden(ler) : Bahşi Mahallesi'nden Mehmet Köse'den alınmış Gürün Köyü Muhtarı İmdat Demir tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Serenderin üzerinde kitabe söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(altı ayaklı) tiptedir. Çam ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde yerleştirilen taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.45x2.65 m. ve yüksekliği 3.43 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25- 30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı sade olup çardağı saran korkuluklarda basit ahşap şeklindedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Ayrıca çardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla bu bölümdeki arpalığa dıştan ulaşılmaktadır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca özgün çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin ön kısmında bazı yeni ek parçalar görülmektedir. Serenderin içerisi boş tutulmuş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.6. Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.6

Adı / Yeri : Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 28-31

Plan No : Çizim 11

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-10 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Recep Övünç ve Hacı Davut Övünç adına Muhtar Mehmet Arpacıoğlu tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Serenderin giriş kapısı üzerinde sol tarafta daire biçimli madalyon içerisinde "Maşallah 1292 H./1875-1876" tarihi okunmaktadır.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(on ayaklı) tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.85x3.30 m. ve yüksekliği 6.10 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça özelliklidir. Giriş cephesi en üstte birbiri ile orantıları ve ölçüleri farklı üç dairesel madalyona yer verilmiştir. Rölyef teknikte ele alınan süslemede ortada merkezden çıkarak iki yana doğru uzayarak alanı dolduran soyut yapraklar işlenmiştir. Bu madalyonun sağında bir ay yıldız motifi görülürken sol tarafta ise serenderin inşa tarihi kazınmıştır. Bu madalyonların alt kısmında yatay ve geniş bir bordür yerleştirilmiş ve bordürün içerisinde dallar üzerinde asma yaprağına benzeyen stilize bitkisel bir kompozisyonla alan doldurulmuştur. Cephede en işçilikli bölüm olan giriş kapısı iki yanında dar tutulan bordürlerde üstte geniş bordürde stilize dal ve yaprak motifleri aynen daha küçük ölçekte tekrarlanmıştır. Kapının bordürlerin iç kısmı bir silme ile çerçevelenmiş ve orta alana büyük ölçekli

dairesel bir madalyon yerleştirilmiştir. Madalyonun köşelerinde perde motifine benzer ve döküm oluşturacak şekilde stilize yapraklarla alanlar dolgulanmıştır. Kapının tam üst ortasında Mühr-ü Süleyman motifi görülürken aynı alt hizada gülbezek işlenmiştir. Bu bölümlerde aralarda kır çiçekleri ile boşluklar değerlendirilmiştir. Kapının üzerini kaplayan geniş madalyonun içerisi de tamamen bezenmiş durumda olup birbirinin kollarından geçirilerek oluşturulan geometrik bir düzen ve bunun oluşturduğu boş kısımlarda kır çiçekleri ile lale içerisinden çıkan soyut yapraklar şeklinde kompozisyon tamamlanmıştır. Serenderin giriş cephe ve kapı olarak özel işçiliği ile süslemesi açısından en zengin örnektir.

Zemini ahşap döşenen içerisini “U” şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Ayrıca çardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla bu bölümdeki arpalığa ulaşılmaktadır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca özgün çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Giriş cephesi dışında sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çanti) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan diğer detaylardır. Süsleme açısından kapı ve cephe olarak oldukça özelliklidir. Serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir. Bununla birlikte üzerine çeşitli yazılar ve şekiller çizilerek zarar verildiği görülmektedir.

3.5.7. Ayvalı Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.7

Adı / Yeri : Ayvalı Köyü Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 32-33

Plan No : Çizim 11

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-10 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Ayvalı Köyü adına Muhtar Mehmet Arpacıoğlu tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Açık hava müzesinin yola bakan cephesinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(on ayaklı) tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.40x2.65 m. ve yüksekliği 6.10 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25- 30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça özelliğlidir. Cephe üstte kademeli silmelerle yatay olarak iki bordüre ayrılmış ve en üstteki bordür alttaki bordüre göre daha kısa tutulmuştur. Bordürün içerisinde bir dal motifi ve üzerinde stilize yaprak motifleri rölyef teknikte işlenirken bordürün orta alanında ise soyut bitkisel bir gülbezek kabartılmıştır. Cephede uzun olan ikinci bordürün içerisi birbirine bağlı damla motifleri şeklinde geometrik motifler ve içerisinde soyut çizgilerden oluşan hareketli bir kompozisyonla tamamlanmıştır. Cephede en işçilikli bölüm olan giriş kapısı iki yanında dar tutulan bordürlerde üstte geniş bordürde stilize yaprak motifleri aynen daha küçük ölçekte yarım dalga şeklinde tekrarlanmıştır. Kapının bordürlerin iç kısmı bir silme ile çerçevelenmiş ve tüm yüzeyi iki kademeli dairesel motiflerin

birbirinin içinden geçerek ortada baklava motifi oluşturacak şekilde hareketli bir motif düzeni oluşturulmuştur. Bu motifler içerisinde kullanılan metal çiviler de ayrı bir zenginlik katmıştır.

Zemini ahşap döşenen içerisini “U” şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 6 gzli olarak yaptırılmıştır. Ayrıca ardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla bu bölümdeki arpalığa ulaşılmaktadır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca zgn çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Giriş cephesi dışında sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (antı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan diğer detaylardır. Süsleme açısından kapı ve cephe olarak oldukça özelliklidir. Serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.8. Ahmet Saray Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.8

Adı / Yeri : Ahmet Saray Köyü Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 34-35

Plan No : Çizim 12

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-8 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Ahmet Saray Köyü adına Muhtar Yusuf Gündüz tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından da herhangi bir tarih belirtilmemiştir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-(8 ayaklı) tiptedir. Gürgen ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.50x3.15 m. ve yüksekliği 2.85 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcut değildir. Çardak kısmının büyük oranda yeni parçalarla elden geçirildiği anlaşılmaktadır. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça sadedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 7 gözlü olarak yaptırılmıştır. Serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Basit merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı)? tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.9. İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.9

Adı / Yeri : İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 36-37

Plan No : Çizim 13

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-10 ayaklı

Hibe Eden(ler) : İsa Softa Köyü adına Muhtar Rahmi Tuynak tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık 400 yıllık olduğu ifade edilmektedir

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 10 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.95x3.00 m. ve yüksekliği 4.00 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça özelliklidir. Cephe üstte zikzaklarla sınırlanan geniş bir bordür oluşturulmuş ve bordürün içerisi alt ve üstte birbirini ortada karşılayan yarım daire şeklinde bir düzen ile içleri soyut yaprak motifleriyle dolgulanmıştır. Cephede en işçilikli bölüm olan giriş kapısı iki yanında dar tutulan bordürlerde çift konturla birbirinin içinden geçirilen elips şeklindeki zincirek benzeri motiflerle sınırlanmıştır. Kapının bordürlerin iç kısmı zikzaklı bir silme ile çerçevelenmiş ve tüm yüzey üst ve alt kısmında dar orta geniş olarak bölünmüştür. Kapının üst kısmında kenarlarda rölyef teknikte gülbezekler işlenirken orta kısımda sırt sırta hilaller ile içinde yine zikzaklar oyulmuştur. Kapının alt kısmında da sırt sırta veren hilaller oyulurken kapının kilidi ve şak şakı üzerinde mevcuttur. Giriş kapısının tam ortasında üstte

birbirine oval olarak orta kısımda ise baklava motifi oluşturacak şekilde bir kompozisyonla tamamlanmıştır. Serenderin giriş cephesi ve kapı beyaz yağlı boya ile boyanmış vaziyettedir.

Zemini ahşap döşenen içerisini “U” şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 2 üstte 7 gözlü olarak yaptırılmıştır. Ayrıca çardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla bu bölümdeki arpalığa ulaşılmaktadır. Serenderin ve önündeki çardağın üzeri kırma beşik çatı ile örtülmüştür. Ayrıca özgün çatının üstü dıştan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı yeni bir çatı ile kapatılmıştır. Giriş cephesi dışında sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan diğer detaylardır. Süsleme açısından kapı ve cephe olarak oldukça özelliklidir. Serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.10. İbi Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.10

Adı / Yeri : İbi Köyü Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 38-39

Plan No : Çizim 14

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : İbi Köyü adına Muhtar İsmail Eğrikaya tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık yaklaşık 200 yıllık olduğu ifade edilmektedir. Giriş kapısı üzerinde 1972 Kerim Usta ibaresi basit bir şekilde kazınmıştır.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Çam ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.40x2.35 m. ve yüksekliği 3.00 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça sadedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 5 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan Serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.11. Alayurt Köyü Kamil-Osman Ömüral Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.11

Adı / Yeri : Alayurt Köyü Kâmil-Osman Ömüral Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 40-41

Plan No : Çizim 15

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Alayurt Köyü adına Muhtar Kasım Türken tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık 300 yıllık olduğu ifade edilmektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.65x2.95 m. ve yüksekliği 3.50 m. olarak ölçülmüştür. Merdiven ile önündeki çardak yeni olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça sadedir. Giriş kapısı üzerinde ahşap çıtaların yatay ve dikey yerleştirilmesinden oluşan dikdörtgen geometrik panolar şeklinde bir düzene sahiptir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 2 üstte 4 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.12. Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.12

Adı / Yeri : Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 42-43

Plan No : Çizim 16

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-8 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Kuyucak Köyü adına Muhtar Zikri Kaya tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık 100 yıllık olduğu ifade edilmektedir

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 8 ayaklı tiptedir. Çam ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.85x2.75 m. ve yüksekliği 3.60 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından sadedir. Giriş kapısı üzerinde muhtemelen sonradan kırmızı kök boya ile yazılmış "besmele" okunmaktadır. Kapının iki yanında yer alan bordürlerde oyularak sürekli devam eden baklava motifi şeklinde yapılan balık sırtı görünümünde bir süsleme detayı görülmektedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 7 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan Serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek yeni merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.13. Akyar Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.13

Adı / Yeri : Akyar Köyü Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 44-45

Plan No : Çizim 17

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Akyar Köyü adına muhtar Hüseyin Akbal tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Hamit Türel tarafından Kavak ilçesi Kozansıkı Mahallesiindeki evinin yanında 1945 yılında yaptırılmıştır

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Kayın ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.30x2.30 m. ve yüksekliği 2.60 m. olarak ölçülmüştür. Merdiven ile önündeki çardak yeni olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça sadedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 2 üstte 4 gözlü olarak yaptırılmıştır. Tenekeden havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Eserin sökülerek tekrar kurulması için üzerine yazılan mavi renkli yağlı boya yazılar silinmeyip üstünde kalakalmıştır. Doku olarak da ön yüzdeki malzeme ile geri kalan gövdedeki

malzeme kısmen farklılık göstermektedir. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.14. Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni

Katalog No : 3.5.14

Adı / Yeri : Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 46-47

Plan No : Çizim 18

Tipi : Önü açık tek çardaklı 4 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Şeyhli Köyü adına Muhtar Rahmi Tuynak tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Hacı Mustafa Yılmaz tarafından yaklaşık 40-50 yıl önce inşa ettirilmiştir

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan sergen dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-4 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eserin genişliği 2.50x3.10 m. ve yüksekliği 3.40 m. olarak ölçülmüştür. Geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 10-15 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesindeki kapısı süsleme açısından oldukça sadedir. Üzeri kırma beşik çatı ile örtülen sergenin önündeki dar çardakla birlikte üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan sergenin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından yalın fonksiyonelliği ön plandadır.

3.5.15. Oymapınar Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.15

Adı / Yeri : Oymapınar Köyü Ambarı/ Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 48-49

Plan No : Çizim 19

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : İsmail Demiral'dan alınarak Oymapınar Köyü adına Muhtar Hüseyin Kırış tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık 100 yıllık olduğu ifade edilmektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Gürgen ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.00x1.95 m. ve yüksekliği 3.84 m. olarak ölçülmüştür. Önünde bulunan çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından sadedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek yeni merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Serenderin yan yüzlerinde püskürtme boyalarla grafiti tarzı süslemeler yapılarak esere zarar verilmiştir. Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eserin alt kısmında tahribatlar olup üstte sağlam vaziyettedir.

3.5.16. Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.16

Adı / Yeri : Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı/ Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 50-51

Plan No : Çizim 20

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Ömer-Mustafa-Ayşe Mülayim, Fatma İlçe, Emine Doğan Hanife Kara adlı kişilerden alınarak muhtarlık adına 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından yaklaşık 200 yıllık olduğu ifade edilmektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Çam ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 1.90x2.20 m. ve yüksekliği 2.80 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesi süsleme açısından sadedir. Demir kilitli kapısı ise özelliklidir. İki kademeli olarak tasarlanan kapının üstünde geometrik bir dizi oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 5 üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı muhdes bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek yeni merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Serenderin yan yüzlerinde püskürtme boylarla grafiti tarzı süslemeler yapılarak esere zarar verilmiştir.

Süsleme açısından oldukça sade olan serenderin içerisi boş ve eserin alt kısmında tahribatlar olup üstte sağlam vaziyettedir.

3.5.17. Hasırcı Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.17

Adı / Yeri : Hasırcı Köyü Ambarı/ Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 52-53

Plan No : Çizim 21

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Hasırcı Köyü adına Muhtar Seyit Ahmet Sevinç tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.58x2.83 m. ve yüksekliği 3.94 m. olarak ölçülmüştür. Merdiven ile önündeki çardak yeni olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı ve giriş cephesi süsleme açısından oldukça sadedir. Aslında giriş kapısının üst ve yan kısımlarının geometrik madalyonlar içerisinde bir süslemenin tasarlandığını ama bunun yarım kaldığı kalan izlerden anlaşılmaktadır. Girişin üstündeki bordürde içlerinde altı kollu çiçeklerin çizildiği yan yana dairesel motiflerden oluşan bir kompozisyon görülmektedir. Ayrıca üstte çift konturlu dairesel madalyonlar içinde Mührü Süleyman motifi ile bitkisel gülbezek işlendiği seçilmektedir. Çardak kısmının yan kenarlarında ise yer yer ince ahşap işçilikleri ile oluşturulmuş detaylar görülmektedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü altta 4 üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Tenekeden havalandırma açıklığı önde olan serenderin üzeri ile çardağı kırma beşik çatı ile

örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Yüksek merdivenli ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.18. Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.18

Adı / Yeri : Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 54-55

Plan No : Çizim 22

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Aktaş Köyü adına eski köy Muhtarı Nazım Aktaş'a ait olan serenderi Muhtar Fatih Aktaş tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.75x3.10 m. ve yüksekliği 2.70 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardak yeni olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesi süsleme açısından oldukça sadedir. Demir kilitli kapısı ise özelliğindedir. İki kademeli olarak tasarlanan kapının üstünde altı sıra üçerli dairesel geometrik bir dizi oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Dairelerin dört köşesinde kalan parçalar ve aralarda zarif silmelerle kompozisyonun etkisi artırılmıştır. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarın arpalık ölçüsü üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit merdivensiz ve sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar

hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.19. Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.19

Adı / Yeri : Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı/ Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 56-57

Plan No : Çizim 23

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Ayvalı Sokağı Köyü'nden Satılmış Mehmet Ertan-Sultan Katmerlikaya'dan alınarak Muhtar Aziz Ertan tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 8 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.35x2.20 m. ve yüksekliği 3.14 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapıları da süsleme açısından oldukça sadedir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarda altta 4 üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Arka kısımdan açılan yeni kapı ve çardağı ile iki cepheli hale getirilen ambara iki merdivenle ulaşılmaktadır. Bu kısımda çardağın altında ambar mevcut değildir. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir. Serenderin önüne büyük ölçülerde müzenin ismi yazılmıştır.

3.5.20. Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.20

Adı / Yeri : Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı/ Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 58-59

Plan No : Çizim 24

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Başlamış Köyü'nden Mustafa Tulum'dan alınarak Muhtar Muharrem Uçarlı tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.30x2.65 m. ve yüksekliği 3.64 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki çardağın alt kısmında arpalığı mevcuttur. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Demir kilitli kapısı da süsleme açısından oldukça sadedir. Giriş kapısının etrafı dışa taşırılan bir çerçeve ile sınırlanırken aynı şekilde gövde bölümünde üzerinde metal çivilerle birlikte "T" şeklinde geometrik bir dekor elde edilmiştir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile ambarda altta 4 üstte 5 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir. Serenderin üzerine bazı şekiller çizilmiş ve üstünde çok sayıda çiviler çakılmıştır.

3.5.21. Teberoğlu Köyü Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.21

Adı / Yeri : Teberoğlu Köyü Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 60-61

Plan No : Çizim 25

Tipi : n açık tek taraflı ardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Teberoğlu Köyü adına Muhtar Sadık Bayındır tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : zerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. n açık tek taraflı ardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından antı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. n açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.60x1.45 m. ve yüksekliği 3.47 m. olarak ölçülmüştür. nndeki yeni ardak olup alt kısmında arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesinde demir kilitli kapısı da süsleme açısından oldukça sadedir. Giriş kapısının etrafı dışa taşırılan bir ereve ile sınırlanırken aynı şekilde gövde bölümünde üzerinde metal çivilerle birlikte "T" şeklinde geometrik bir dekor elde edilmiştir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile üstte 5 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken ardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (antı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.22. Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni

Katalog No : 3.5.22

Adı / Yeri : Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 62-63

Plan No : Çizim 26

Tipi : n açık ardaklı 4 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Yunus Elver'den alınarak Teberoğlu Köyü adına Muhtarlık tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Yunus Elver'in kendisi tarafından yaptırılmış olduğu ifade edilmektedir

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan sergen dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. n açık tek taraflı ardaklı (balkonlu)-4 ayaklı tiptedir. Kavak ağacından antı tekniğinde yapılan eserin genişliği 2.30x2.80 m. ve yüksekliği 2.20 m. olarak ölçülmüştür. Geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 10-15 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesinde yer alan kapısı süsleme açısından oldukça sadedir. zeri kırma beşik çatı ile örtülen sergenin önündeki dar çardakla birlikte üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan sergenin kenarlarında kurtboğazı (antı)? tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından yalın fonksiyonelliği ön plandadır.

3.5.23. Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.23

Adı / Yeri : Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 64-65

Plan No : Çizim 27

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Hacı Şerif Karabaş ve Kazım Karabaş adına Muhtar Abdulkadir Pişgin tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Kapının üzerinde "1911 ? S .N." şeklinde kazıma bir kitabe mevcuttur.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 3.15x3.15 m. ve yüksekliği 2.13 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki yeni çardak olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesinde bulunan demir kilitli kapısı da süsleme açısından oldukça sadedir. Giriş kapısının etrafı dışa taşırılan bir çerçeve ile sınırlanırken aynı şekilde gövde bölümünde üzerinde metal çivilerle birlikte "T" şeklinde geometrik bir dekor elde edilmiştir. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile üstte 5 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi

boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir. Giriş cephesi üzerinde yer yer renkli yağlı boya izleri görülmektedir.

3.5.24. Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.24

Adı / Yeri : Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 66-67

Plan No : Çizim 28

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Arslantaş Köyü adına Muhtar Mahmut Güneşdoğdu tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender dikdörtgene yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 3.00x3.30 m. ve yüksekliği 2.25 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki yeni çardak olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesinde bulunan demir kilitli kapısı da süsleme açısından oldukça özelliğlidir. İki kademeli olarak tasarlanan kapının üstünde altı sıra üçerli dairesel geometrik bir dizi oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Dairelerin dört köşesinde kalan parçalar ve aralarda zarif silmelerle kompozisyonun etkisi artırılmıştır. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile üstte 6 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en

belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.25. Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.25

Adı / Yeri : Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 68-69

Plan No : Çizim 29

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.85x2.50 m. ve yüksekliği 2.30 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki yeni çardak olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesinde bulunan demir kilitli kapısı da süsleme açısından oldukça özelliğlidir. İki kademeli olarak tasarlanan kapının üstünde altı sıra üçerli dairesel geometrik bir dizi oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Dairelerin dört köşesinde kalan parçalar ve aralarda zarif silmelerle kompozisyonun etkisi artırılmıştır. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile üstte 5 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri ile çardak kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

3.5.26. Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı / Serenderi

Katalog No : 3.5.26

Adı / Yeri : Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet YELTEKİN
Ambarı/Serenderi

İncelenme Tarihi : 16.11.2021

Foto No : 70-72

Plan No : Çizim 30

Tipi : Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)-6 ayaklı

Hibe Eden(ler) : Sarıksızoğlu Köyü'nden Şerif-Mehmet Yeltekin tarafından 31.07.2013 tarihinde zilyet belgesi ile Ambarköy Açık Hava Müzesi'ne hibe edilmiştir.

Tarihçesi : Üzerinde herhangi bir inşa kitabesi söz konusu olmayıp yöre halkı tarafından bir tarih ifade edilmemektedir.

Tanımı : Açık hava müzesinin içerisinde bulunan serender kareye yakın bir plana sahiptir. Önü açık tek taraflı çardaklı (balkonlu)- 6 ayaklı tiptedir. Pelit ağacından çantı tekniğinde yapılan eser üstünde yükseldiği ayakları buraya taşınmayıp kaide şeklinde konan taşlar üzerine yerleştirilmiştir. Önü açık bir çardakla düzenlenen serenderin genişliği 2.70x3.00 m. ve yüksekliği 2.30 m. olarak ölçülmüştür. Önündeki yeni çardak olup alt kısımda arpalığı mevcut değildir. Arpalığı ile iki katlı olan serenderin gövdesi üst üste konulan kurt boğaz geçme tekniği ile birbirine bağlanan, 4-5 cm. kalınlığında ve 25-30 cm. genişliğe sahip ahşaplardan oluşmaktadır. Giriş cephesinde bulunan demir kilitli kapısı da süsleme açısından oldukça sadedir. Kapının muhtemelen özel bir işçiliği söz konusu iken bunun çalınmış veya alınarak yerine şimdiki yeni kapı eklendiği anlaşılmaktadır. Zemini ahşap döşenen içerisini "U" şeklinde saran düzeni ile üstte 5 gözlü olarak yaptırılmıştır. Havalandırma açıklığı olan serenderin üzeri ile çardak kırma beşik çatı ile örtülürken çardak ve ikisini üstten kaplayan koruma amaçlı yeni yapılan oluklu kiremitle kaplı bir çatı ile kapatılmıştır. Basit sade bir mimariye sahip olan serenderin kenarlarında kurtboğazı (çantı) tekniği ile çıkıntı yapan kısımlar hareketliliği sağlayan en belirgin detaylardır. Süsleme açısından kapı dışında sade olan serenderin içerisi boş ve eser oldukça sağlam vaziyettedir.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Çalışmada Ambarköy Açık Hava Müzesinde yer alan orijinal bir ahşap cami, mektep, konak, kahve ile yirmi dört adet ambar/serender ve iki mısır sergeni teknik olarak sanat tarihi metodolojisi içerisinde incelenmiştir. Yerinden getirilerek kuruldukları açık hava müzesindeki eserlerin ölçü, malzeme-teknik ve mimari detayları katalog kısmında ele alınarak aşağıda karşılaştırmalı genel bir değerlendirmesi yapılmaya çalışılacaktır. İlk olarak daha önce tescillenerek müzeye getirilen cami ve diğer eserler şeklinde katalogdaki sıralama takip edilmiştir.

Ambarköy Açık Hava Müzesinde yer alan Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami özgün halinde konumu açısından hangi gruba girdiği tam olarak bilinmemektedir. Cami çantı kurtboğazı (çatmabaşı) tekniğinde yapılmış ve önünde bir revak söz konusu olmayıp küçük bir geçiş mekanına sahiptir. Karadeniz Bölgesinde yapılan ahşap camilerin genellikle ahşap yığma ya da çantı denilen yörelere göre anılan farklı isimleri de olsa bu teknikle ağırlıklı olarak yapıldığı belirtilmektedir (Bayhan, 2019, s.285). Samsun Vezirköprü Karanar Köyü Camii (1920-30), Samsun Vezirköprü-Boyabat Çorakdere Köyü Corukdere Mahallesi Merkez Camii (1301/ 1883-1884), Samsun Vezirköprü Susuz Köyü Merkez Camii, Samsun Kaplancık Köyü Merkez Camii (1906) (Nefes-Can-Gün, 2017, s.129-140). Samsun Çarşamba Ustacalı Köyü Camii (15-18. yy.), Samsun Kocakavak Köyü Camii (1265 H./1848- 1849 M.) (Nefes, 2012, s.156-161). Samsun Yakakent Kuzören Köyü Cami (1924), Samsun Yakakent Karaaba Köyü Cami (20. yy.) (Nefes-Gün, 2019, s.596-603), Samsun Çarşamba Orduköyü Cami, Samsun Terme Yeni Cami Köyü Eski Cuma Cami (1259/1843), Kavak Bekdemir Köyü Cami (1294/1877) (Bayraktar, 2016, s.52, 73,90), Samsun Çarşamba Gökçeli Cami (Can, 2007, 24). Ordu Perşembe Kutluca Mahallesi Camii (19. yy.), Ordu Perşembe Afırlı Mahallesi Cami (1789-1790) (Bayhan, 2014, s.99-107), Ordu İkizce Eski (Laleli) Cami (Bayhan 2005, s.1-22), Akkuş Damyeri Mahallesi Cami (19. yy.), Çaybaşı yeni Cuma Cami (1280/1863-64), Fatsa Oluklu Mahallesi Sarnıç camii (1895), Korgan Çiftlik Mahallesi Cami (19. Yy. sonu 20. yy. başı), Ünye Çatak Balcılı Cami (1929) (Bayhan, 2019, s.67-266). Trabzon Çaykara Çamlıbel Köyü Merkez Cami (1887-1888), Trabzon Dernekpazarı Güney Kondu Mahallesi Cami (1861-1862), (Yavuz, 2009, 46, 91.). Sinop Büyükkızık Köyü

Ahşap Cami (Dikmen) (1750), Sinop Sarıyar Küçük Kozluca Köyü Ahşap Cami (Durağan)(1950), Sinop Şamlıoğlu Köyü Ahşap Cami (1869), Sinop Şerefiye Köyü Cami, Boyabat Yenicamili Köyü Ahşap Cami (1915), Sinop Terziahmetli Cami, Ayancık Kurtköy Ahşap Cami, Sinop Boyabat Yenikayalı Köyü Cami, Sinop Boyabat Derepaazarı Cami (Gül, 2019, s.155-178) örnekleri bu teknikle Karadeniz ve çevresinde genel olarak verilebilecek bazı örneklerdir.

Dış cepheleri özgün ve cephe iki katlı olarak değerlendirilmiştir. İşçilikli kapıları farklı yerden getirilen caminin pencereleri giyotin olarak orijinaldir. İçerde yeni lambri ile kaplanan caminin kubbesinin gerisinde düz tavanda yeni kaplamadır. Caminin içerisindeki mihrap, minber ve kürsü de tamamen yeniden yaptırılmıştır. Ahşap camilerin varlığının sonradan yapılan yenilemelerle geldiği diğer örneklerde de bilinmektedir. Ahşap camilerde yapılan tipolojiye göre (Bayhan, 2019, s.277) müzede ele alınarak incelenen eser tam simetrik ve kare bir plan şemasına girmektedir. Karadeniz Bölgesi'nde ahşap malzemeye bağlı olarak Samsun, Ordu, Trabzon ve yakın çevrede aynı özellikte çok sayıda ahşap cami örnekleri mevcuttur. Ordu Akkuş Ormancık Maha Mahallesi Cami (1859-1860), Akpınar Mahallesi Merkez Cami (1950), Çaybaşı Yeni Cuma Cami (1863-64), Fatsa Oluklu Mahallesi Sarnıç Cami (1895), İkizce Laleli Eski Cami (16. yy.), Kabadüz Çambaşı Merkez Cami (19. yy. sonu 20. yy. başı), Korgan Çiftlik (Hoy) Mahallesi Cami (19. yy. sonu 20. yy. başı), Kumru Şenyurt Mahallesi Eski Cami (19. yy. sonu 20. yy. başı), Ünye Yeniköy Merkez Cami (1970) (Bayhan, 2019, s.277).

Cami süsleme olarak tamamen yalındır. Sadece Ayvalı Köyü Eski Cami'nden getirilmiş giriş kapısı süsleme açısından özelliğidir. Aynı süsleme programına sahip kapı kanatları sağ taraftakinde farklı olarak ibrik ile içinde kitabe yer almaktadır. Kanatlarda üstte dairesel bir gülbezek ile sol kanatta ibriğin yerine benzer formun stilize bir bitki şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. Kanatların gövdesi dikey olarak ortada daha geniş ve birbirine geçen kenarlarda dairesel ortada zincirek motifleri şeklinde bir kompozisyonla tamamlanmıştır. En dış kenarda ise dalgalı bir dal motifi ile içinde beş yapraklı gülbezeklerle işlenmiştir.

Karadeniz bölgesinde ahşap malzemedeki cami müstemilatları içerisinde yer alan mekteplerin bağımsız olabildiği gibi caminin alt kısımlarının da bu işleyle kullanılabildiği ifade edilmektedir (Bayhan 2019, s.283). Açık hava müzesinin taş fırının bulunduğu alana yerleştirilen köy mektebi iki katlı ve kare planlı olarak yaptırılmıştır. Soğanlı Köyü’nden getirilen eserin bulunduğu yerde bir camiye ait mi yoksa bağımsız bir yapı mı idi kesin olarak bilinmemektedir. Yaklaşık 7 x 6.90 m. ölçülerinde ele alınan eser alt katta 3 x7.50 m. ölçülerinde yanları kapalı önü açık bir geçiş mekanı ile içte muhtemelen mürebbi odası olabilecek iki sade mekandan ibarettir. Sağır tutulan alt kat dıştan kütük tarzı kaba ahşap tahtalarla kaplanmış haldedir. Mektebin üst katına batı cepheden basit yüksek bir merdivenle ulaşılmaktadır. Bu kat beden duvarları meşe malzemedeki köşede kurt boğazı oluşturacak şekilde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Cephede perde duvarlar pencerelerin etrafındaki dikeçlerle dikey olarak beşe bölünmüş vaziyettedir. Basit tek kanatlı bir kapı ile ulaşılan mektebin üst katında girişte bir hol ve etrafında “L” şeklinde saran üç sınıfa yer verilmiştir. Süsleme açısından sade ve tamamen fonksiyonelliği ön planda olan bir yapıdır. İç mimarisi özgünlüğünü kaybeden mektebe Karadeniz Bölgesinden aynı teknikle ve bağımsız olarak inşa edilen Samsun Asarcık Akyazı Köyü Gökgöl Cami (1766), Alaçam Aşağı Koçlu Köyü Eski Cami (20. yy.), Ayvacık Ardıç Köyü Cami (1966) (Bayraktar, 2016, s.125; Nefes, 2009, s.19, 87-89) ile Ordu Çaybaşı Çayır Cami (1864-1865), Çaybaşı Kargalı Cami (1905) (Bayhan, 2019, s.283) örnekleri gösterilebilir. Soğanlı Köyü’nden getirilerek müzede sergilenen bu yapı tamamen ahşaptan yapılan ve bağımsız mimarisi ile az bulunan kendi yapı grubu içerisinde varlığı önem arz etmektedir. Alt ve üst katında kısmen sergi alanı olarak kullanılan mektep binasının kendi fonksiyonu içerisinde bir sergi alanına dönüştürülmesi yapının vereceği mesajlar açısından önemlidir.

Ülkenin en zengin orman alanına sahip bölgesi olan Doğu Karadeniz, ahşap malzemenin yaşamın her alanında en yoğun kullanıldığı yerdir. Özellikle deniz kenarı veya denize yakın ve akarsu boyu yerleşimlerinde yapı ustaları daha çok ahşabı tercih etmişlerdir. Geleneksel ev mimarisine biçim veren duvar tekniklerinden ilki, ahşap çatma/İskelet/karkas yapı sistemidir. Doğu Karadeniz bölgesine özgü yapı sözlüğü belli yörelerde belirli yapı sistemini tanımlar.

Bölgenin bir kesiminde Çatma olarak adlandırılan yapı sistemi, başka bir kesimde İskelet ya da Karkas olarak adlandırılabilir. Ağaç iskeletli çatki sisteminde yapı yükleri duvar bünyesindeki ahşap dikme ve kirişler aracılığıyla zemine aktarılır. Çatma yapı strüktürü de temel duvarların belirli düzeyde bitiminden sonra kurulmaktadır (Başkan, 2008, s.43-44). Bölgede geleneksel konut mimarisini oluşturan en önemli unsurlar, doğal, ekonomik ve sosyo-kültürel yapı olmakla birlikte, bunlar arasında, bol yağışlı iklim, aşırı eğimli topoğrafya, yerel erişilebilir malzemeler (ahşap ve taş), yerleşme biçimleri, kullanılan malzeme ve yapım sistemleri üzerindeki etkisi öne çıkmaktadır. Yöredeki yapılarda ekonomik ve sosyal yapı ise etkilerini ağırlıklı olarak iç mekân kurgusu ve plan tipolojisi üzerinde göstermektedir (Karakul 2021, s.386)

Konak, Müzenin girişinde caminin arka tarafında yer alan zeminden yaklaşık 0.30 m.lik bir kagir altlık üzerine yerleştirilmiştir. Meşe ağacından ve dikdörtgene yakın planlı eser iki katlı olarak düzenlenmiştir. Cephede perde duvarlar yatay olarak atılan hatıllarla iki katlı olarak düzenlenmiştir. Beden duvarları köşede kurt boğazı oluşturacak şekilde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Perde duvarla çevrilen konağın revak ve dış bölümünde özgün dokusu korunmaktadır. Cephelerde dikey dikmelerle bölümlere ayrılmış ve burada hareketlilik sağlanmıştır. İki katında yedi kirişle ön kısmında açık 1.30 m. derinliğinde yanları açık revaklara yer verilmiştir. İç kısımda yeni kaplamalarla özgün dokusu korunamayan konak müzede tek olarak sergilenen ve oldukça sağlam vaziyetteki eser, bölgede ahşap malzemeden inşa edilen konaklar hakkında bilgi vermesi açısından müzedeki yeri önemlidir.

Ahşap sivil mimarisi içerisinde değerlendirilen Ambarköy Açık hava Müzesi'nin girişinde caminin arka tarafında yer alan kahve meşe ağacından yaklaşık kare planlı ve tek katlıdır. Ön kısmında yanları açık bir revaklı bölümü mevcuttur. Beden duvarları köşede çantı kurt boğazı tekniğinde birbirine geçirilerek oluşturulan düzende herhangi bir bağlayıcı çivi kullanılmamıştır. Perde duvarla çevrilen kahvenin revak ve dış bölümünde özgün dokusu korunmaktadır. Girişte bir hol ve etrafında sıralanan biri sağır oda ile küçük bir mutfağa çevrilmiş alan yer alırken kahvehanenin içerisi tamamen yeni ahşap lambri ile kaplanmış vaziyettedir. Sade olan ve özgünlüğünü içerde kaybeden eser bulunduğu yöredeki sosyal yaşam ve kültürü hakkında bilgi veriyor olması açısından önemlidir. Şeyhli

Köyü'nden getirilerek müzede sergilenen bu yapı tamamen ahşaptan yapılan ve bağımsız mimarisi ile az bulunan kendi yapı grubu içerisinde varlığı önem arz etmektedir. Müzede kafe ve restoran tarzında kullanılan ve kısmen etnoğrafik eserlerin sergilendiği yapıda kendi fonksiyonu içerisinde bir sergi alanına dönüştürülmesi yapının vereceği mesajlar açısından önemlidir.

Ambarköy Açık Hava Müzesine getirilerek sergilenen ikisi mısır sergeni yirmi dördü ambar/serender yapısı çalışmada detaylı olarak malzeme, teknik ve süsleme gibi detayları ile incelenmiştir. Sergen ve ambar/serenderlere getirildikleri köyleri ile müzeye hibe eden sahiplerinin isimleri verilmiştir. Ambar/serenderler başlıca zemin-direk-çalman-teker-kiriş-zemin ızgarası-duvar-merdiven-saçak-çatı gibi bölümlerden ibarettir (Özgel Felek, 2020, s.527-532). Sergenler ve ambarlar içerisinde sadece tek örnek olan Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi giriş kapısı üzerinde 1292 H./1875-1876 M. tarihli kitabesi bulunmaktadır. Bu örnek dışında yöre halkının yaptığı tarihllemeler mevcut olup eserleri 100 yıldan 800 yıla kadar uzun bir aralığa tarihledikleri görülmektedir. Bununla birlikte eserlerin Karadeniz bölgesi Sinop, Samsun, Trabzon (Kukoğlu, 2019, s.32-41; Yeşilyurt Tunç, 2019, s.26-102), Trabzon Şalpazarı (Kandemir, 2019, s.21-198), Ordu, Giresun gibi kentlerde bulunan ve akademik olarak çalışılan serender örnekleriyle kıyaslandığında 18. yy. ile 20. yy. örnekleri olarak geniş bir aralığa tarihlemek mümkündür. Ambar/serenderlerin üzerinde bir adet sonradan kazınarak yazılan 1972 “Kerim Usta” adı İbi Köyü Ambarı/serenderinde okunmaktadır. Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karakaş Ambarı/Serenderi kapısının üzerinde “1911 S. N.” yazmaktadır. İnşa tarihi ile usta ismi olarak değerlendirdiğimiz bu örnekler dışında ise kurul kayıtlarında Taşova Geydoğan Köyü Ambarı/Serenderi üzerinde Halim “Mülayimin dedesinin babası Mehmet Efendi ambarı kendisi yapmıştır” şeklinde bir bilgi mevcuttur. Saray Köyü Tefik Yapıcı Ambarı/Serenderi ile ilgili de “Bölgede tanınan Şükrü Ustanın babası Hasan Usta tarafından monte edilmiştir” şeklinde bir veri mevcuttur. Bunun dışında doğrudan eserler üzerinde kitabede yazılı bir usta ismi tespit edilmemiştir.

Sergenler ve ambarlar plan olarak, kare, kareye yakın, dikdörtgen ve dikdörtgene yakın gibi dört farklı plan tipinde ele alındığı anlaşılmaktadır. Sergenlerin özellikle bu planların çok az örnek hariç çardakları dışında

gövdelerinin iki kat düzeninde ele alındığı tespit edilmiştir. Gövde kısmında ahşap sandıkların “U” şeklinde alanı sardığı görülürken alt kısımları da arpalık adı verilen 3-7 arasında değişen gözlere bölünmüş vaziyettedir. Arpalık düzenlerinin çardağı olan ve özgün olan serenderlerde de aynı şekilde uygulandığı görülmüştür.

Sergenler ve ambarların hepsinde yapım tekniği olarak çantı/kurtboğazı tekniği ile birbirine geçirilen perde duvarlarla oluşturulmuş özellikli depolama ve saklama yapıları olarak ele alınmıştır. Sergen ve ambar/serenderlerin özgün buldukları yerlerde konularının nasıl olduğu bilinmemektedir. Eserlerin müzeye nakledilirken özgün durumlarının da tespit edilerek kayıt altına alınması gerekirken Koruma Kurulunda envanter fişlerinde böyle bir bilgiye ulaşamamıştır. Serender direklerinin sayısı yapının büyüklüğüne göre dört, altı sekiz olarak değişmektedir (Demir, 2005, s.160). Bu doğrultuda eserlerin belirleyici unsuru olan ayaklarının durumları bilinemezken ayak sayılarının da üzerlerindeki hatıl bağlantıları dikkate alınarak belirlenmeye çalışılmıştır. Ayak sayılarının 4-6-8-10 şeklinde ölçeğe göre değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır. Müzede sergenler dışında ambar/serenderlerin sadece Saray Köyü Tevfik Yapıcı Ambarı/Serenderi olarak tek örnek ayakları üzerine yeniden yerleştirilmiştir. Diğer eserlerin hepsi taş zemin ya da yığma kâgir bir alt yapı hazırlanarak üzerine ambar/serenderler oturtulmuştur. Bu altlıkların her birinde farklı yükseklik ve biçim oluşturulmuştur.

Serenderlerle ilgili yapılan tipolojilerde ayak sayısı ve çardak düzenleri göz önünde tutularak bir gruplamaya gidildiği görülmektedir (Kandemir, 2019, s.208; Yeşilyurt Tunç, 2019, s.102-106; Kukoğlu, 2019, s.34; Al-Candaş Kâhya-Elmalı Sen, 2010, 41-50). Açık hava müzesine çeşitli köylerden getirilen sergen ve ambar/serenderlerin hemen hepsi önü açık tek çardaklı (balkon) tipte örneklerdir. Çardakların hepsi ön ve yanları açık şekilde olup kapalı çardak bulunmamaktadır. Çardakların etrafı ahşap basit korkuluklarla çevrilmiş vaziyette ve zeminleri de ahşap döşenmiştir. Bu tip dışında başka tipte örnek bulunmayıp aynı çevreden getirilen eserlerin aynı tipte ele alınması bölgesel fikir vermesi açısından önemlidir. Ahmet SARAY Köyü Ambarı/Serenderi, Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı, Alayurt Köyü Kâmil-Osman Ömüral Ambarı/Serenderi, Akyar Köyü Ambarı/Serenderi, Hasırcı Köyü Ambarı/ Serenderi, Aktaş Köyü Nazım

Aktaş Ambarı/Serenderi, Teberoğlu Köyü Ambarı/Serenderi, Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karakaş Ambarı/Serenderi, Arslantaş Köyü Mahmut Remzi Aldı Ambarı/Serenderi, Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi, Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi'nin çardaklarının altında bir ambarı bulunmamaktadır. Bu örneklerin önünde var olan çardaklarının tamamen yenilediği ya da yeniden kurgulandığı anlaşılmaktadır. Sergenler dört ayak üzerinde ve tek bir mekândan oluşurken ambar/serenderlerin gövdeleri iki katlı ve çardakların alt kısmı ile birlikte genellikle üç bölüm halinde bölümlendiği tespit edilmiştir. Gövde kısmında sayıları değişen “U” şeklinde sandıklarda ibaretken içeri ve çardağın ortasında dikdörtgen biçimli bir kapakla arpalıklara ulaşılabilir. ulaşılabilmektedir.

Ambar/serenderlerin büyüklüklerine göre serenderler 3'e ayrılır. Bunlar; küçük (4 direkli), orta (6-8 direkli) ve büyük (10-12 direkli) serenderlerdir (Al Şensoy-Kukoğlu, 2020, s.28). Ambar ve çardak ilişkisine göre serender çeşitleri ise ön taraflı, ön ve tek taraflı, ön ve iki taraflı ve dört taraflı çardaklı serenderlerdir. Bu tipler, yerleşme biriminin gereksinmelerine göre ortaya çıkmaktadır. Çardakla ilgili işlevler arttıkça çardak alanı da artmaktadır. Ayrıca serenderlerin büyüklüğü ailenin ekonomik durumu ile de bağlantılıdır (Al Şensoy-Kukoğlu, 2020, s.28; Eruzun, 1977, s.125-139).

Ambarköy Açık Hava Müzesi'nde sergilenen iki mısır sergeni ile yirmi dört ambar/serenderlerde malzeme olarak bölgede fazla ve kolay ulaşılabilen ahşap malzeme kullanılmıştır. Bu malzemelerin ağırlıklı olarak çam ve pelit, gürgen gibi çeşitleri şeklinde suya ve hava koşullarına daha dayanıklı ve uzun ömürlü ağaçlar seçilerek tercih edilmiştir. Sergenlerden sadece birinde çam cinslerinden farklı kavak ağacı kullanıldığı görülmektedir. Birbirine geçirilerek kullanılan teknik ise ahşap yığma olarak çantı/kurtboğazıdır. Yapıların üzeri beşik çatılarla örtülmüş özgün halinde dıştan kaplamanın kiremit mi hartama mı olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Tüm malzeme ağırlıklı ahşap iken kapılarda kilit, çek çekler ile çivilerde metal malzemeler hem dekoratif hem bağlayıcı olarak tercih edilmiştir. İçerde saklanan malzemenin kıymeti doğrultusunda özellikle kilit sistemlerinin ve bunları açan anahtarlarının da çok çeşitli ve özellikli olduğu anlaşılmaktadır. İçerdeki ürünlerin havalanmasını sağlayacak olan ahşap işçilik açısından genellikle özellikli havalandırma pencerelerinin değiştiği ve buradaki örneklerde

basit tenekelerin delinerek kullanıldığı görülmektedir. Bu detayların özgün hali tespit edilememiştir. Pencereler genellikle girişe göre arka cephede çok azında ön cephede üstte yer alırken formları da daha çok dikdörtgen biçimli şekillenmiştir.

Sergen ve ambar/serenderlere süsleme açısından bakıldığında sergenlerin tamamen yalın düzenlendiği buna karşın ambar/serenderlerden Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi, Ayvalı Köyü Ambarı/Serenderi ile İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı/Serenderi giriş cepheleri ve giriş kapıları süslemeli üç örnektir. Süslemeler geometrik, stilize bitkisel ve mührü Süleyman motifi gibi sembolik anlamlar içeren üç farklı özelliğindedir. Süslemelerde teknik olarak rölyef tarzda oyma ile yüzeysel basit kazıma şeklinde iki teknik kullanılmıştır. Cephelerde bordürler şeklinde ele alınan süslemeler özellikle inşa tarihleri ile ilgili fikirlerde vermektedir. Geometrik motifler arasında farklı tiplerde geçme ve zincirek motifleri, dairesel veya baklava motifi ayrıca hilal, gülbezeler çeşitli formlarda madalyonlar şeklinde çeşitlilik göstermektedir.

Ağırlıklı olarak geometrik süsleme görülürken bitkisel süslemenin daha çok stilize edilerek kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bitkisel motiflerdeki stilizasyonun ise batılı üslupların görüldüğü 18. ve 19. yy. özellikleri sunmaktadır. Kır çiçekleri, soyut dal ve üzerinde soyut yapraklar ve farklı olarak daha hareketli kuşaklar olarak değerlendirilmiştir. Lale motifi ile stilize yaprak motifinin bir arada kullanıldığı farklı tasarımlar da zenginliğin göstergelerindedir. Koruyucu kollayıcı ve en özellikli tılsım işareti olarak görülen altı kollu Mühr-ü Süleyman Motifi de Mitolojik zamanlardan itibaren bereket ve güç sembolü diye algılanmış (Pala, 2006, s.524-526) Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi'nde oyma tekniği ile Hasırcı Köyü Ambarı/Serenderi üzerinde kök boya ile madalyon içerisinde değerlendirilmişlerdir. Ambar/serenderler üzerinde koruyuculuğunun yanı sıra bolluk ve bereket getirmesi içinde buraya yerleştirilmiş olmalıdır.

Bu üç örnek dışında yine giriş cephesi ile kapısında Hasırcı Köyü Ambarı/Serenderi, örnekte planlanan geometrik ağırlıklı bir süsleme programı olduğu bununla birlikte süslemenin tamamlanamadığı görülmektedir. Yüzeyde madalyonlar şeklinde çizimlerin yapıldığı ancak oyma işleminin ya da renkli kök boyalarla boş alanların boyanamadığı kalan izlerden çıkarılabilmektedir. Diğer

örneklerde ise daha çok kapı ve kapı sövelerinin üzerinde daha dar alanlarda uygulanan süsleme düzenleri bulunan örneklerde mevcuttur. Adı verilen bu ambar/serenderlerin de süslemelerinin yine geometrik düzenlerden oluştuğu ve burada sonsuzluk prensibinde ele alındığı anlaşılmaktadır. tek örnekte süsleme içerde gövdenin tavanında yer alması ile farklılık göstermektedir. Süsleme detayları içerisine eklenecek son detay ise Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı/Serenderi kapının üzerine kırmızı kök boya ile yazılmış olan “Besmele” ibaresidir. Bu ibarenin de koruyucu kollayıcılığı ile hattında yine hem içerik hem sembolik anlamları ile yer aldığı söylenebilir. Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı/ Serenderi, Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı/Serenderi, Aslantaş Köyü Mahmut Remzi Aldı Ambarı/Serenderi, Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi iki kademeli olarak tasarlanan kapının üstünde altı sıra üçerli dairesel geometrik bir dizi oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Giriş kapıları üzerinde ahşap malzemenin farklı geometrik düzenlerde yerleştirilmesi ile de çeşitli dekoratif detaylar elde edilmiştir. Sayılan örnekler dışında geri kalan eserler sade ve süslemesiz olarak fonksiyonellikleri ön plandadır. Süsleme açısından Trabzon, Trabzon Şal Pazarında, Giresun, Ordu ve Karadeniz bölgesinde yer alan örnekler ile yakın benzerlikler kurulabilmektedir.

Eserler dışında müzenin genel kurgusu ve oluşumu açısından bakıldığında, Ambarköy Açık Hava Müzesi sivil mimarının farklı tipoloji ve örneklerinin buldukları özgün yerlerinden alınarak o bölgeye ait somut kültürel miras olarak yaşatılacak olması önemlidir. Ilısu Barajı altında kalmasından kurtarmak için Zeynel Bey Türbesinin de 2 km öteye taşınması gösterilebilecek diğer önemli bir örnektir. Benzer nitelikte örnekler olarak, Ankara Altınköy Açık Hava Müzesi, Kenan Yavuz Etnoğrafya Müzesi, Beypazarı Anadolu Açık Hava Müzesi Yaşayan Köy ve Aktopraklık Höyük Açık Hava Müzesi değerlendirilebilir. Ankara Altınköy Açık Hava Müzesi, Altındağ Belediyesi tarafından köy yaşamının yaşatılarak geleceğe aktarılması amacıyla, bir köy yaşamını yansıtacak şekilde cami, çamaşırhane, okul, köy bakkalı, köy evleri, yel ve su değirmeni, asma köprü, köy kahvesi ve köy meydanı gibi mekanları bünyesinde barındırmaktadır. Kenan Yavuz Etnoğrafya Müzesi, Bayburt / Beşpınar köyünde yer almaktadır ve Kenan Yavuz öncülüğünde, çevre köylerde terkedilmiş ve harabe durumda olan evlerden toplanan taş ve ahşap malzemeler ile oluşturulmuştur. Birbirinden farklı

özelliklere sahip 19 farklı bölüm barındırmaktadır. Beypazarı Anadolu Açık Hava Müzesi Yaşayan Köy, Macun mahallesinde Anadolu'nun kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel mimari yapıları ve zengin kültürünü sergileme ve yansıtmaya amacıyla, Anadolu'nun yedi bölgesinden 17. ve 20. yy. arasındaki döneme ait konut mimarisine ait örneklerden oluşmaktadır. Aktopraklık Höyük Açık Hava Müzesi, Aktopraklık sit alanı içerisinde yer almaktadır ve açıldıktan beş yıl sonra Arkeopark projesine dönüştürülmüştür. Avrupa'nın en büyük tarih öncesi parkı ünvanına sahip olan bu alan, bölgede gerçekleştirilen kazılar neticesinde Neolitik ve Kalkolitik dönemlere ait bulgulardan elde edilen verilerle köy yaşamını yansıtmayı amaçlamaktadır (Yenigül-Silav, 2019, s. 528-529; Altınbaş-Etikan, 2021, s. 26-37). Farklı amaç ve içeriklerle kurulan benzer açık hava müzeleri gibi Ambarköy Açık Hava Müzesi de bölgenin hafızasına, kültürüne ve ekonomisine önemli katkılar sağlayacaktır. Gürcistan'da bulunan Tiflis Açık Hava Etnoğrafya Müzesi de benzer nitelikte oluşturulmuş bir örnektir. Müzede geleneksel sivil mimari ve el sanatları sergilenmektedir. 1966 yılında kurulan müze, Kafkasya'nın ilk etnoğrafya müzesidir ve 52 hektarlık alanda 70 kadar bina ve 8000'den fazla nesneyi bünyesinde barındırmaktadır. (https://tr.wikipedia.org/wiki/Tiflis_A%C3%A7%C4%B1k_Hava_Etnografya_M%C3%BCzesi, Erişim Tarihi: 14.03.2022).

Bu araştırmada Ambarköy Açık Hava Müzesi'nin oluşumu ve müzenin içerisinde yer alan bölgeye özgü dini ve sivil mimarlık örnekleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Türkiye'de yeni yeni açılan açık hava müzelerine öncülük eden Ambarköy Açık Hava Müzesi Ladik ve köylerinde bulunan buldukları özgün yerlerinden alınarak müzeye taşınan ahşaptan yapılmış cami, mektep, konak, kahvehane ve iki mısır sergeni ile yirmi dört ambar/serenderi gibi mimari eserleri içermektedir. Geniş bir alana 2010 yılında bir proje olarak kurulan müze mimari eserlerin yanı sıra etnoğrafik eserleri de bünyesinde bulundurmaktadır. Etnoğrafik eserler tez çalışması kapsamına alınmamış olup sadece çalışmada tarihi öneme sahip mimari yapılar ele alınmıştır.

Farklı amaç ve içeriklerle kurulan açık hava müzeleri içerisinde kendisine sağlam bir zemin bulan Ambarköy Açık Hava Müzesi sivil mimarinin farklı tipoloji ve örneklerinin buldukları özgün yerlerinden alınarak o bölgeye ait

somut kültürel miras olarak yaşatılacak olması müzenin ve çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

Müzenin içerisinde ambar/serender yapılarının sayısal olarak yoğun olduğu görülmektedir. Bu eserlerin sadece bir depolama alanı olmaktan ziyade süsleme özellikleri, yapım teknikleri ve malzeme kullanımı konusunda geniş bir aralıkta bölge halkı ve yerel ustalar hakkında fikir vermesi önemli bir ayrıntı olarak tespit edilmiştir. Coğrafi olarak farklı ve iklim şartlarına göre şekillenen ihtiyaçları karşılayan ambarların yörenin zenginliği hakkında ekonomik fikirler vermesi de önemli bir ayrıntı olarak bu çalışma ile kayıt altına alınmıştır. Depolama alanı olmasına rağmen giriş kapıları ve giriş cepheleri çok zarif ahşap işçiliği ile bezenmesi dönemin zarif sanatsal zevkini sunması bakımından dikkate değerdir. Ayrıca zor bir bölgedeki halkın daha önce coğrafyaya bağlı ihtiyaçlarını giderdiği bu yapıların kültürel bir miras olarak hem herkese açık sunulması aynı zamanda artık atıl olarak işlev görmeyen eserlerin yeniden müzede işlevlendirilmesi müzenin içeriği konusunda başka örneklerle de prototiplik yapması dikkat çekici bir proje olduğunu göstermektedir. Bu projenin çalışmada bilimsel olarak ele alınması ve bu tür açık hava müzelerinin toplumun hafızası ve geçmişteki yaşantıları ile ilgili önemli kesitler sunması konusu vurgulanmıştır.

Çoğu hibe yoluyla getirilen eserlerin Ambarköy Açık Hava Müzesi içinde bulunan tarihi zenginliklerin yanı sıra turizm gelirleri ile de bölgeye ayrıca katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda müzenin kuruluşundan başlayarak içerisinde yer alan tarihi öneme sahip eserlerin bölge kültürüne somut olarak her türlü katkı sağlayacak olması önemlidir. Detaylı bir şekilde incelenen eserler ayrıca içerisinde zamanla yapılacak olan canlandırmalarla ilgili görülen eksikliklerin giderilmesi gereken en acil detaylar olarak tespit edilmiştir. Müzenin önemi hem sanatsal hem kültürel hem de bilimsel olarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Yerlerinden alınarak sergilenen eserler Ambarköy Açık Hava Müzesi araştırması kapsamında açık hava müzelerinin kurulması, eğitim kültür gibi birikimleri sunması canlı kurgular yapılarak toplumun hafızasının taze tutulması gibi detayları ile müzelerin gerekliliği ve bu tarz müzelerin kurulması bilinci ve önemi vurgulanmak istenmiştir. Bu tarz müzelerin zamanla örneklerinin artacağı düşünüldüğünde Ambarköy Açık Hava müzesi ile yapılmak istenen projenin de hedefine ulaşmış olduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

Al, Ş. S. ve Kukoğlu, S. (2020). Doğu Karadeniz Kırsal Mimari Örneği Serenderlerin Ekoloji ve Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi. *Inonu University Journal of Art and Design*, 25-44.

Al Şensoy. S., Candas, N., Elmalı Şen, D. ve Sağsöz, A. (2010). A Sustainable Building in Eastern Black Sea Region of Turkey: Serander. *Research Journal of International Studies*, (17), 41-50.

Altınbaş, S. ve Etikan, S. (2021). Kültürel Mirasın Korunmasında “Yaşayan Köy” Anlayışı ve Bazı Yaşayan Köy Açık Hava Kültürel Miras Müzeleri. *Folklor Akademi Dergisi*, 4(1), 23-39.

Ata, B. (2002). *Müzelerle ve Tarihi Mekanlarla Tarih Öğretimi: Tarih Öğretmenlerinin “Müze Eğitimine” İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.

Aydın, H. (1950). *Coğrafyada Ladik*. İstanbul: Güven Basımevi.

Bayhan, A. A. (2005). Ordu/İkizce'den Bir Ahşap Camii: Laleli (Eski) Camii. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (14), 1-22.

Bayhan, A. A. (2006). Ordu'da Yeni Tespit Edilen Camiler. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (16), 33-48.

Bayhan, A. A. (2014). Ordu / Perşembe'den İki Ahşap Çantı Cami Örneği. *Tüba-Ked*, 99-107.

Bayhan, A. A. (2019). *Geçmişten Günümüze Ordu'nun Geleneksel Ahşap Camileri*. Ordu.

Bayraktar, M. S. (2005). *Samsun ve İlçelerinde Türk Mimari Eserleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk İslam Sanatı ABD, Erzurum.

Bayraktar, M. S. (2016). *Samsun'da Türk Devri Mimarisi*. Samsun: Canik Belediyesi Kültür Yayınları.

Can, Y. (2003). Kastamonu ve Sinop Yöresinde Bulunan Ahşap Camiler. *OMÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (14-15), 117-134.

Can, Y. (2007). Samsun' da Bulunan İki Önemli Ahşap Eser Gökçeli ve Bekdemir Camileri. *Geçmişten Geleceğe Samsun* içinde (509-527 ss.). Samsun.

Demir, N. (1997). Ordu ve Yöresinde Serendiler. *Kültür ve Sanat*. (36), 42-45.

Demir, N. (2003). Serendi/Serender Kelimesi Üzerine. *Türk Dili Dergisi*. (617), 443- 447.

Demir, N. (2005). *Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinin Tarihi Alt Yapısı (Tarih, Etnik yapı, Dil, Kültür)*. Ankara: Genelkurmay Basımevi.

Demir, Z. S. (2013). Türkiye’de Açık Hava Müzeleri “Açıldı” Açılıyor açık Hava Müzelerine Yeni Bir Bakış. *Millî Folklor*. (99), 145-158.

Ekelik, H. G. (2010). *Sosyal Bilgiler Derslerinde Müze Faaliyetlerinin Programlanması (Konya Müzeler Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim ABD, Konya.

Eruzun, C. (1977). Doğu Karadeniz’de Serenderler, *I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, V. Cilt Etnografya* içinde (125-139 ss.). Ankara: Akın Matbaası.

Gül, S. (2019). *Sinop Ahşap Camileri ve Coğrafi Çevre İlişkisi*. Berikan Yayıncılık.

Kandemir, E. (2019). *Şalpazarı’nda Bulunan Serenderler (Tekirler)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Çanakkale.

Karakul, Ö. (2021). Doğu Karadeniz’in Geleneksel Yapı Kültürüne Yapı Ustaları Üzerinden Bütüncül Bir Değerlendirme. *Art Sanat*. (16), 381-407.

Karpuz, H. (1999). Serander ve Loft Türk ve Norveç Halk Mimarisinde Eşdeğerli İki Yapı (Serander’ and ‘Loft: Two Identical Building Types in The Turkish and Norwegian Vernacular Architecture). *ODTÜ MFD*, 19(1-2), 71-82.

Kukoğlu, S. (2019). *Geleneksel Yapı Olarak Serenderlerin Ekolojik ve Sürdürülebilirlik Kapsamında İncelenmesi: Trabzon Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Avrasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık ve Yapılı Çevre Anabilim Dalı, Trabzon.

Kuzubaş, M. (2010). Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Ladik. *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 1(1), 102-103.

Nefes, E. (2009). *Samsun Yöresindeki Son Dönem Ahşap Camiler*. Samsun.

Nefes, E. (2012). Samsun/Çarşamba'da Çantı Tekniğinde İnşa Edilmiş İki Ahşap Camii; Ustacalı Köyü Camii ve Kocakavak Köyü Camii. *Vakıflar Dergisi*, (38), 155-163.

Nefes, E. ve Gün R. (2019). Samsun Yakakent'de Çantı Tekniğinde İnşa Edilen Geleneksel Köy Camileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 12(68), 598-605.

Nefes, E., Can Y. ve Gün R. (2017). "Samsun /Vezirköprü'de Çantı Tekniğinde İnşa Edilmiş Bir Grup Ahşap Cami. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (43), 129-154.

Özcan, S. (2021). *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ladik (Amasya) Kazası (Sosyo Ekonomik Yapı)*. Samsun: Erol Ofset Matbaacılık.

Özgel Felek, S. (2020). Doğu Karadeniz Yerel Mimariye Ait Serender ve Dünya'dan Benzer Yapılar (Types of Serender in The Eastern Black Sea Local Architecture and Similar Architectural Structures In The World). *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, (28), 525-546.

Özgüner, O. (1970). *Köyde Mimari Doğu Karadeniz*. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yayınları.

Pala, İ. (2006). Mührü Süleyman. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (Cilt: 31, 524-526 ss.). İstanbul.

Sakaoğlu, S. (1990). Açık Hava Müzesi İstiyoruz. *Milli Folklor*, 1(7), 32-33.

Tali, Ş. (2019). *Ordu İli Tarihi Su Yapıları (Hamam- Çeşme- Kagir ve Ahşap Köprüler)*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Tan, N. (2020), Türkiye'nin Acil İhtiyaç Duyduğu Bazı Halk Kültürü Müzeleri. *Folklor Akademi Dergisi*, 3(4), 381 – 390.

Tezcan Akmehmet, K. (2017). Yaşayan Müze Kavramı Üzerine Bir İnceleme. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 12(2), 1-15.

Türk, T. (2019). *Açık Hava Müzelerinin Eğitim ve Kültür Değerinin İncelenmesi İstanbul Miniaturk Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Şehir Planlama Programı, İstanbul.

Uçar, M. (2019). *Türkiye’de Müzeciliğin Tarihsel Gelişiminin Kurumsalçı Bakış Açısıyla Analizi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Bursa.

Yavuz, M. (2009). *Çaykara ve Dernekpazarı’nda Geleneksel Köy Camileri*. Ankara.

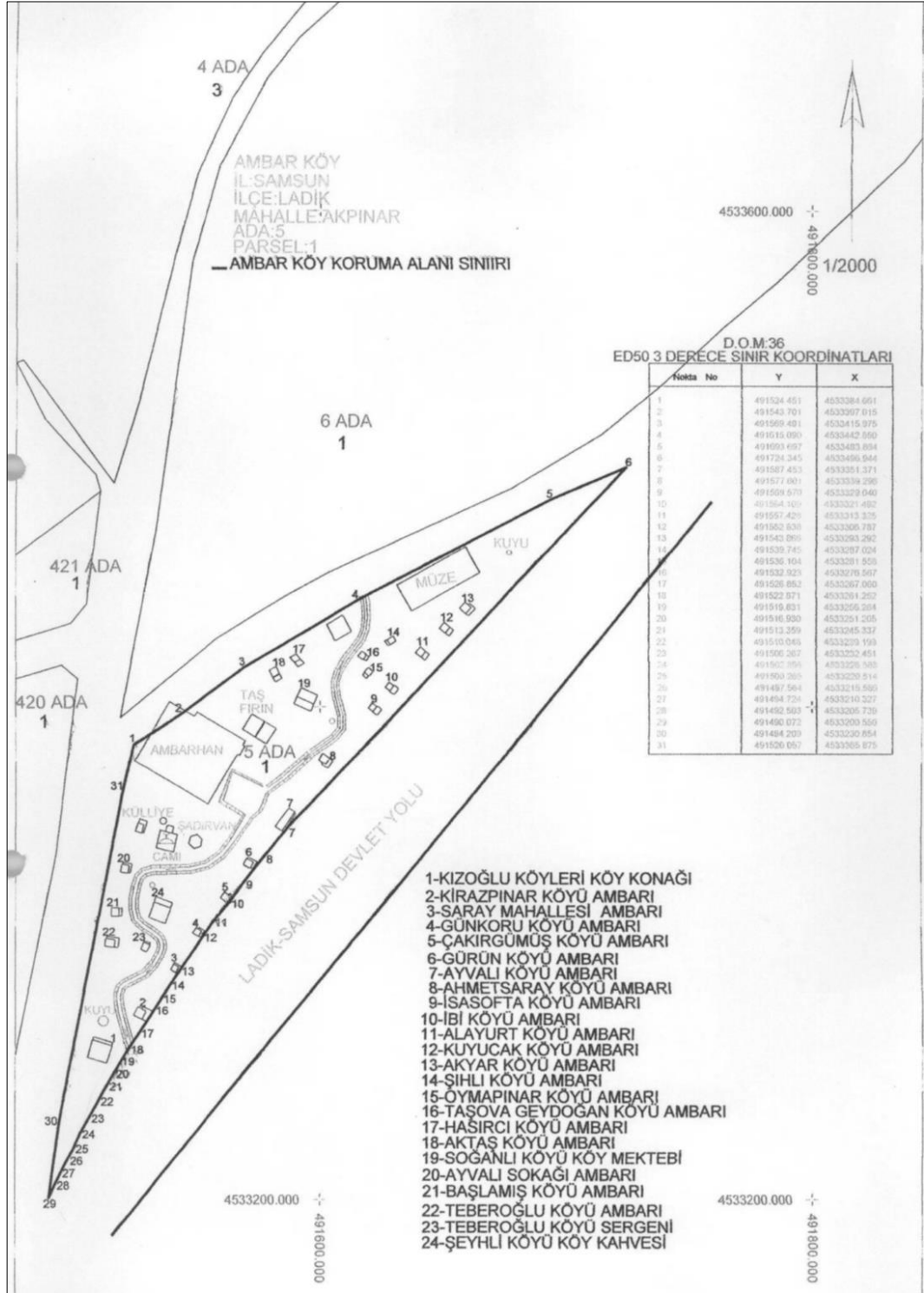
Yenigül, S. B. ve Silav, M. (2019). Ankara Altınköy Açık Hava Müzesi: Kentte Köyü Yaşamak. *İdil*, (56), 525-534.

Yeşilyurt, Tunç, Z. (2019). *Trabzon’da Serender Yapılarının İncelenmesi ve Yeniden İşlevlendirme Önerileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Yücel, E. (1989). Ahşap. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (Cilt: 2, 181-183 ss.). İstanbul.

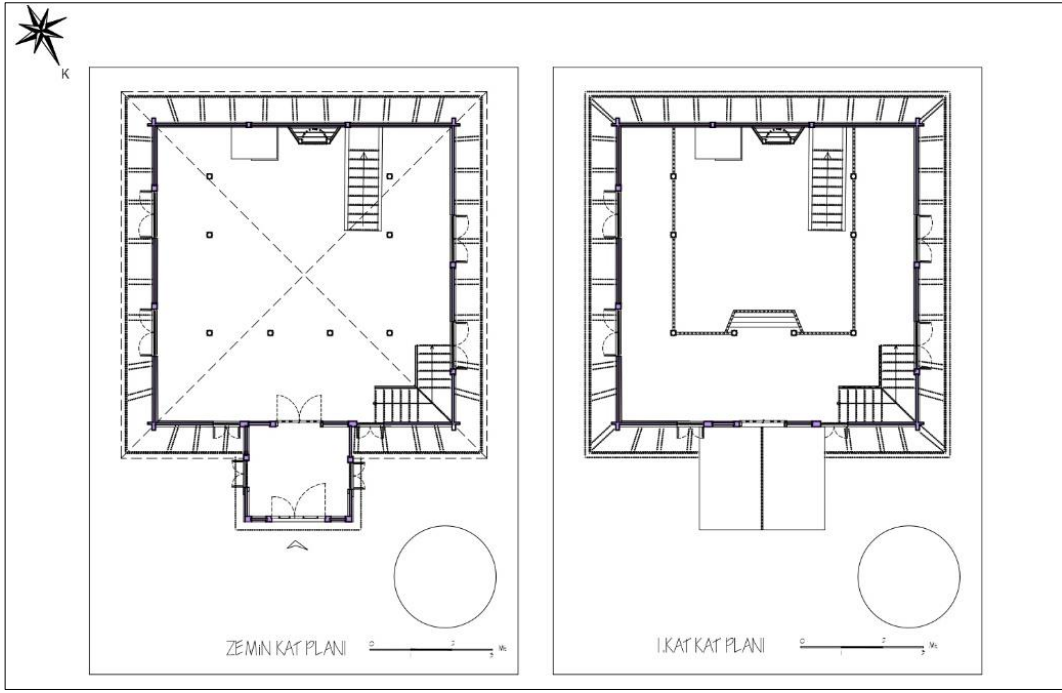
Yücel, Y. (1987). *Ladik Tarihi ve Coğrafyası*. Samsun: Aksiseda Matbası.

ÇİZİMLER

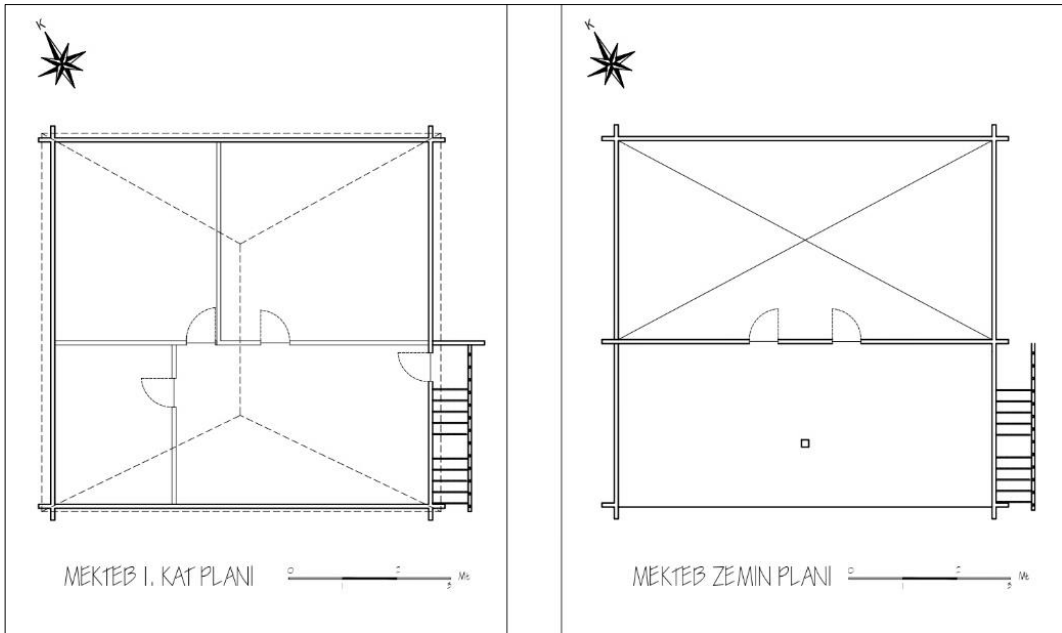

Çizim 1: Ambarköy Açık Hava Müzesi Vaziyet Planı Eserlerin Müzedeki Konumları (Samsun Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivinden Alınmıştır)

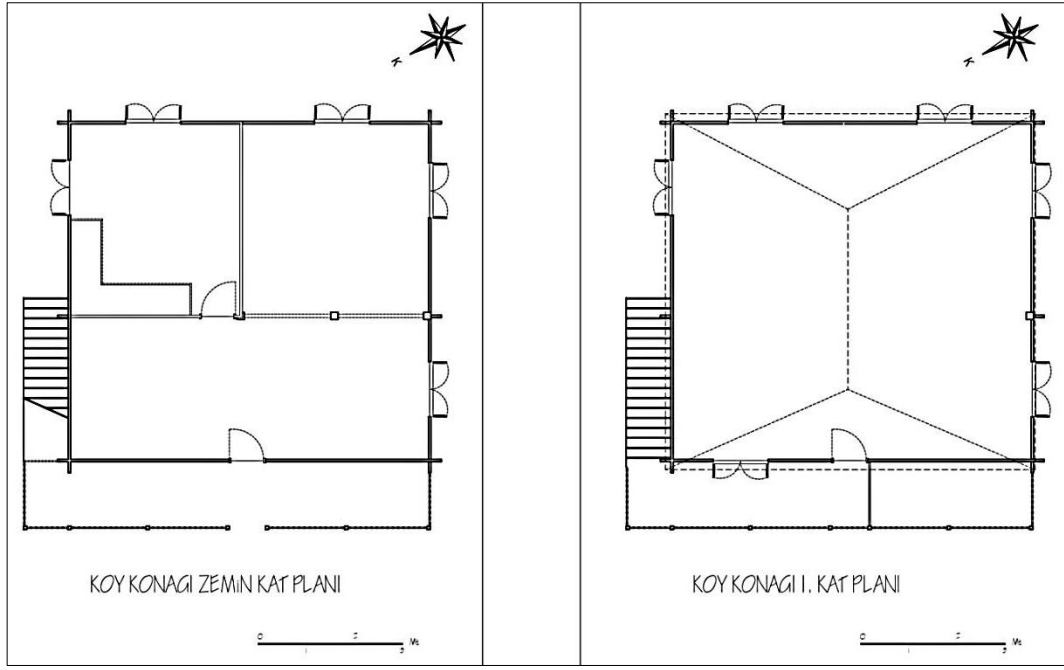

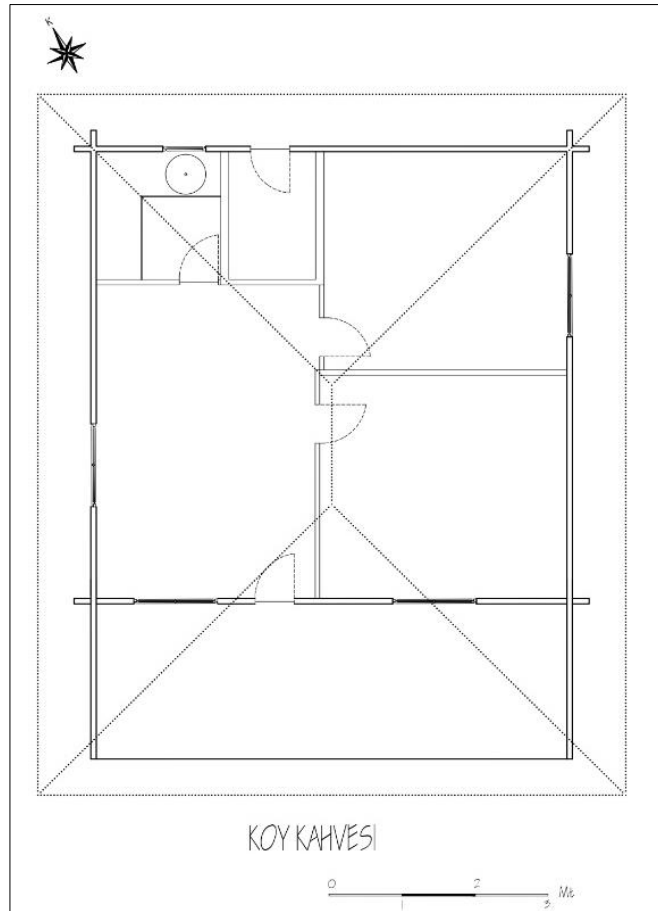
Çizim 2: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Planı

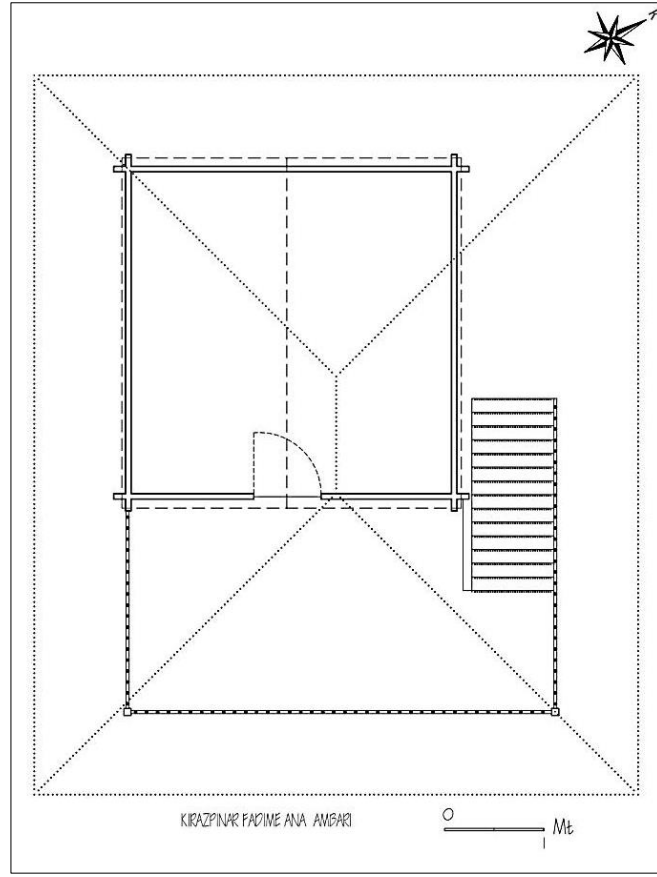
Çizim 3: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Planı

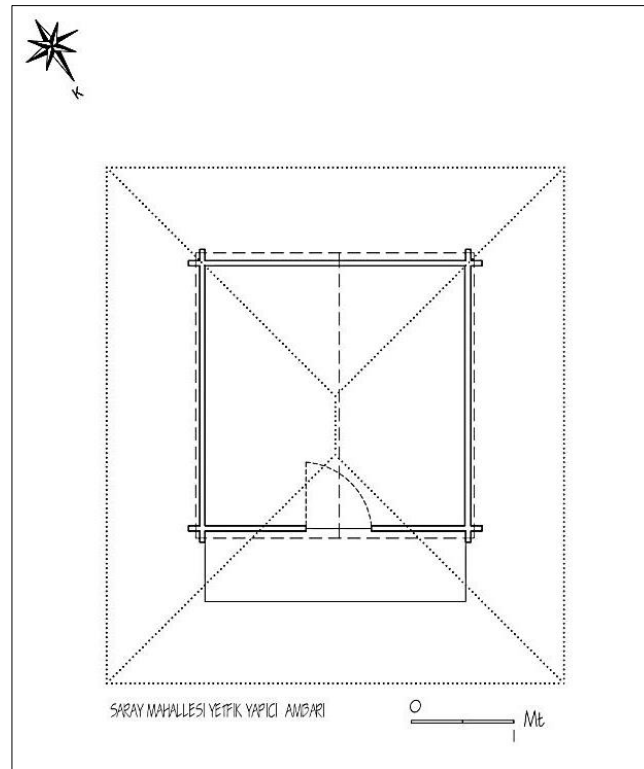
Çizim 4: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Planı

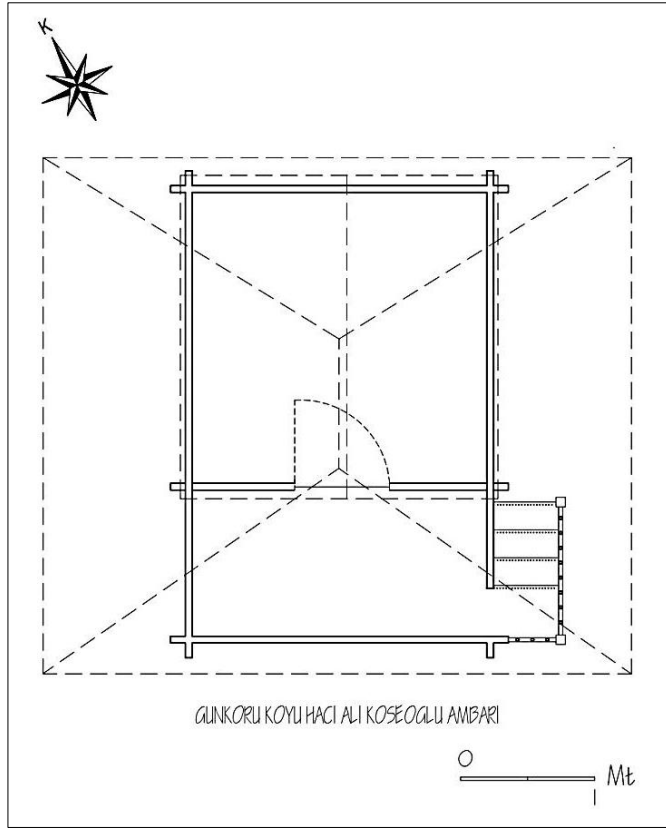
Çizim 5: Şeyhli Mahallesi Muhtarlığı Köy Kahvesi Planı

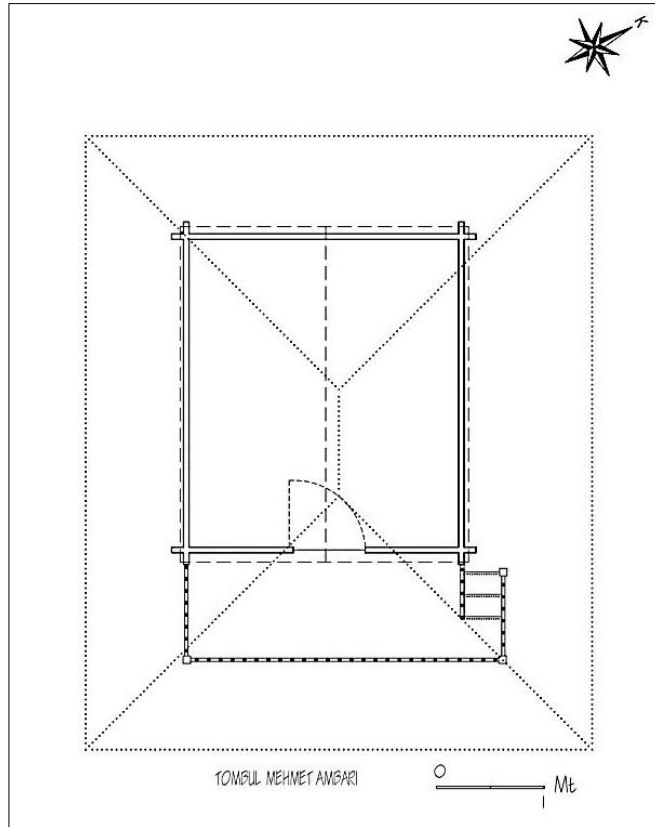
Çizim 6: Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı / Serenderi Planı

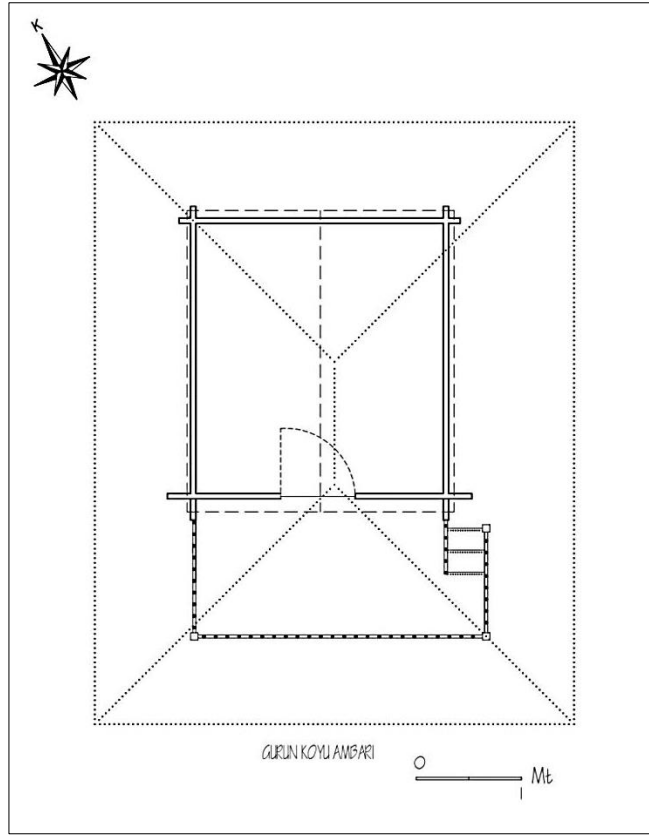
Çizim 7: Saray Mahallesi Tefik Yapıcı Ambarı / Serenderi Planı

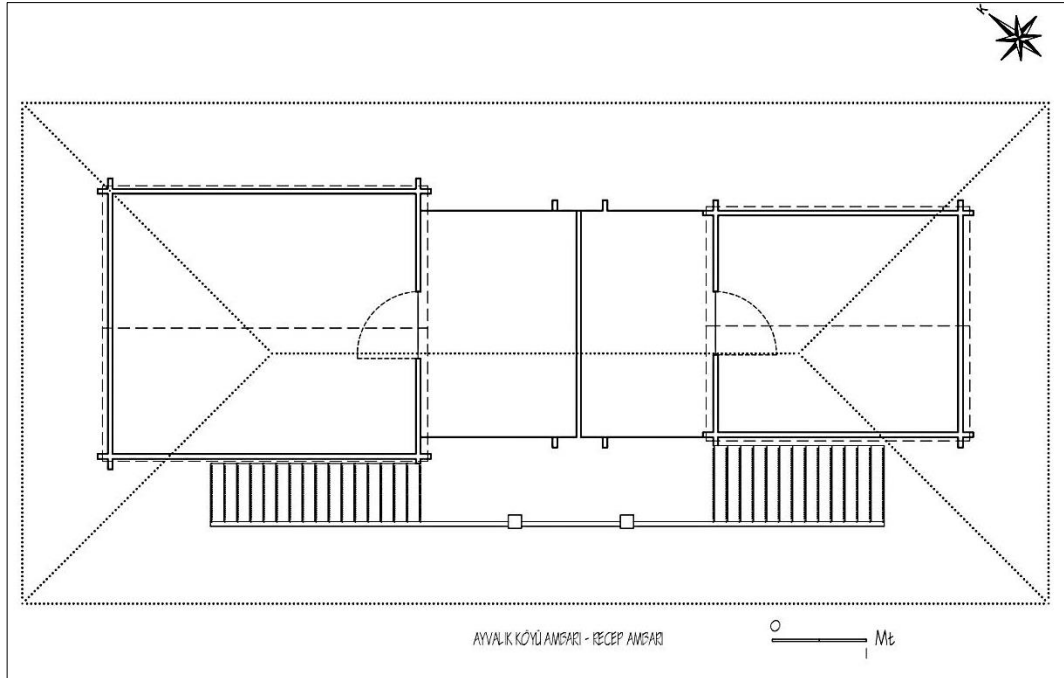
Çizim 8: Güncözü Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı / Serenderi Planı

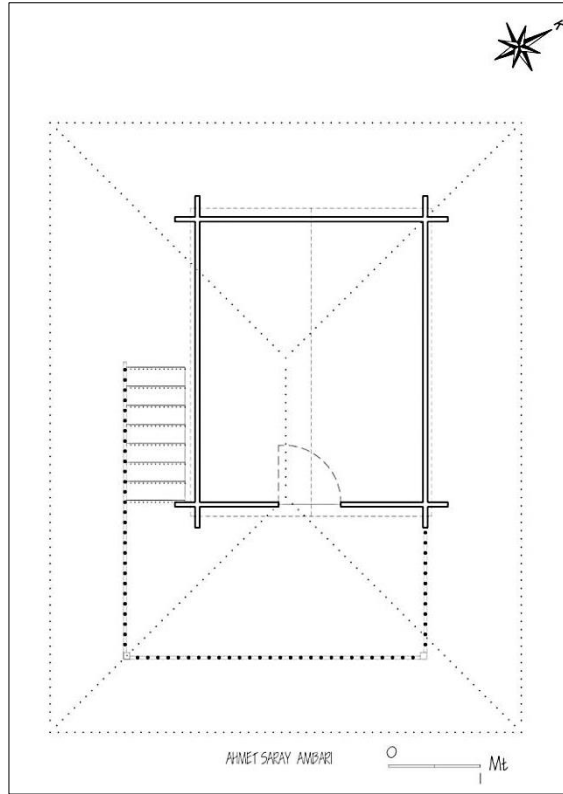
Çizim 9: Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı / Serenderi Planı

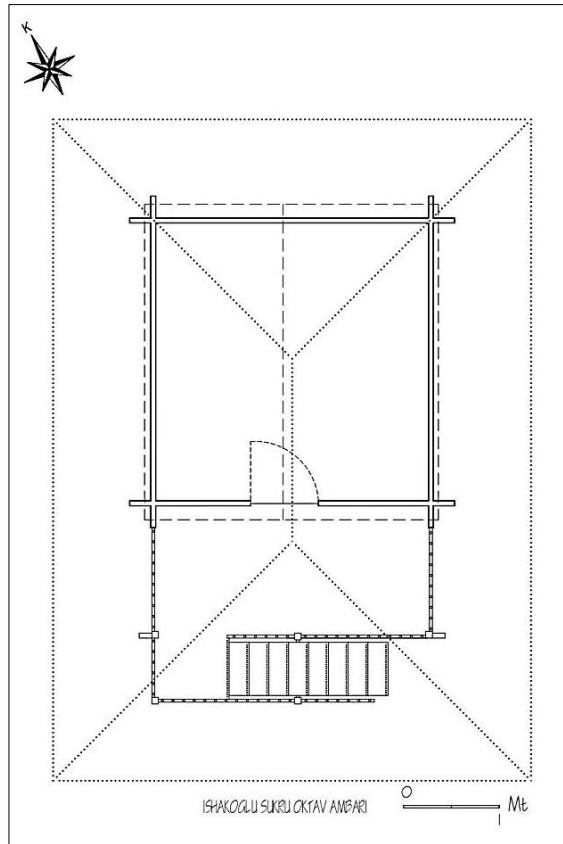
Çizim 10: Gürün Köyü Ambarı / Serenderi Planı

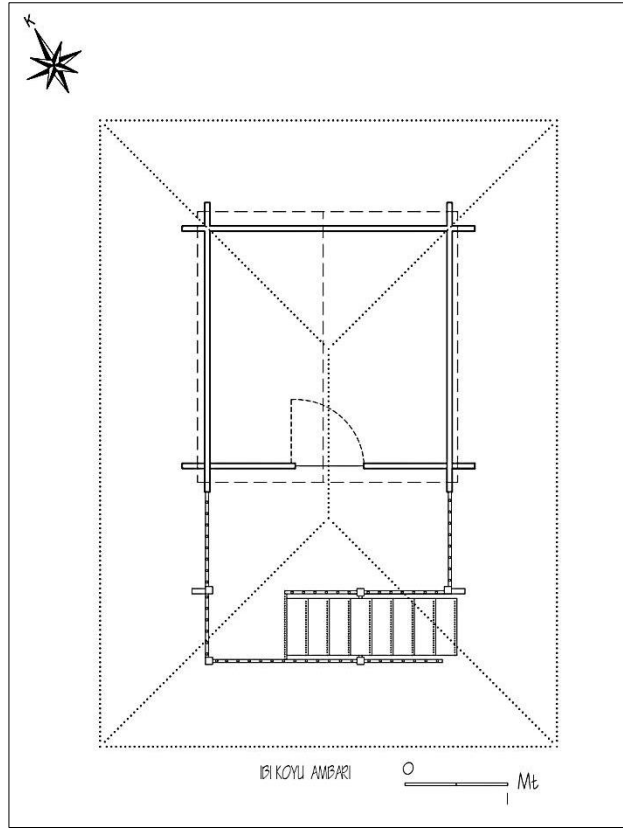
Çizim 11: Ayvalık Köyü Hacı Davut-Recep Övünç ve Ayvalık Köyü Ambarı / Serenderi Planı

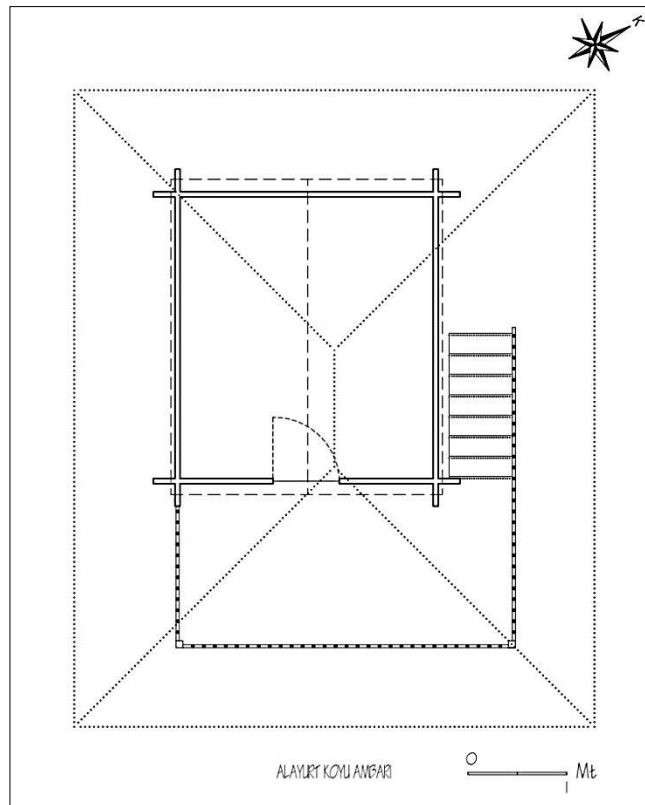
Çizim 12: Ahmet Saray Köyü Ambarı / Serenderi Planı

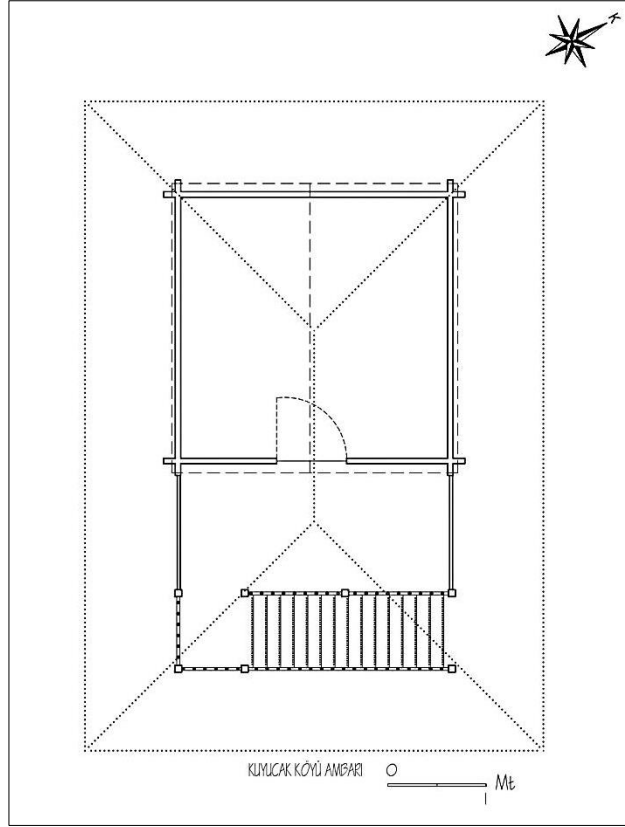
Çizim 13: İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı / Serenderi Planı

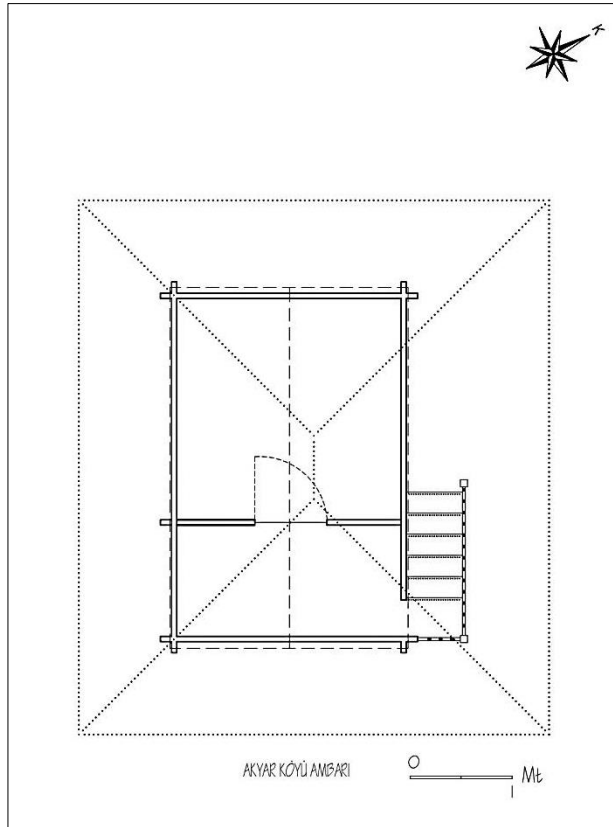
Çizim 14: İbi Köyü Ambarı / Serenderi Planı

Çizim 15: Alayurt Köyü Kamil-Osman Ömüral Ambarı / Serenderi Planı

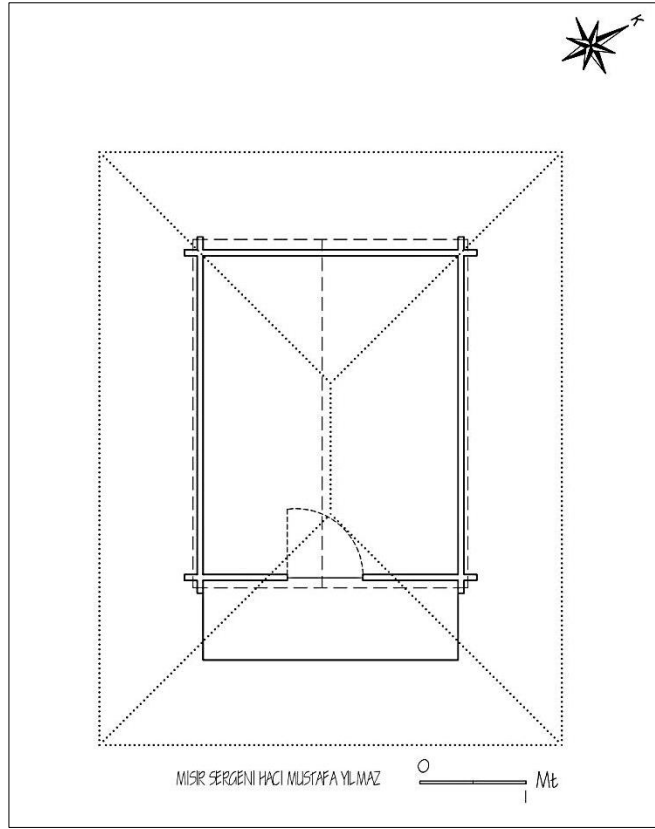

Çizim 16: Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı / Serenderi Planı

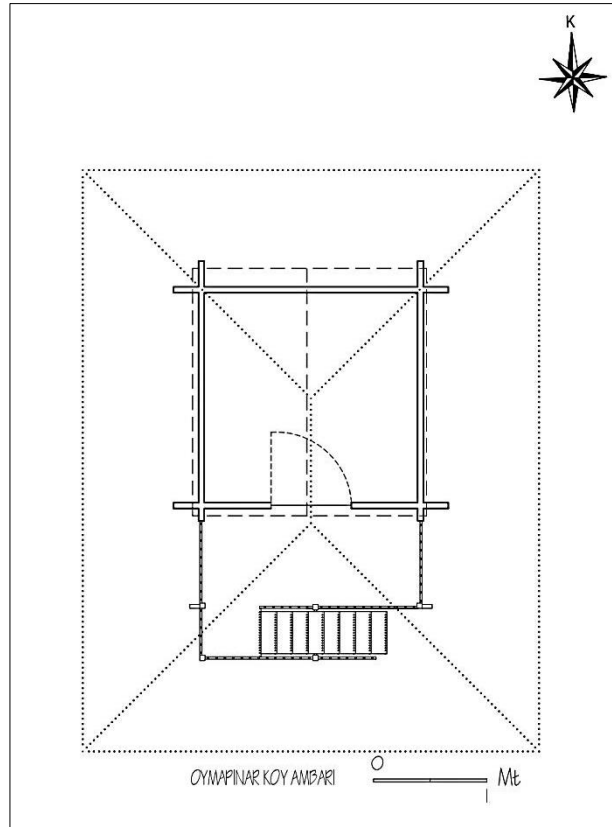

Çizim 17: Akyar Köyü Ambarı / Serenderi Planı

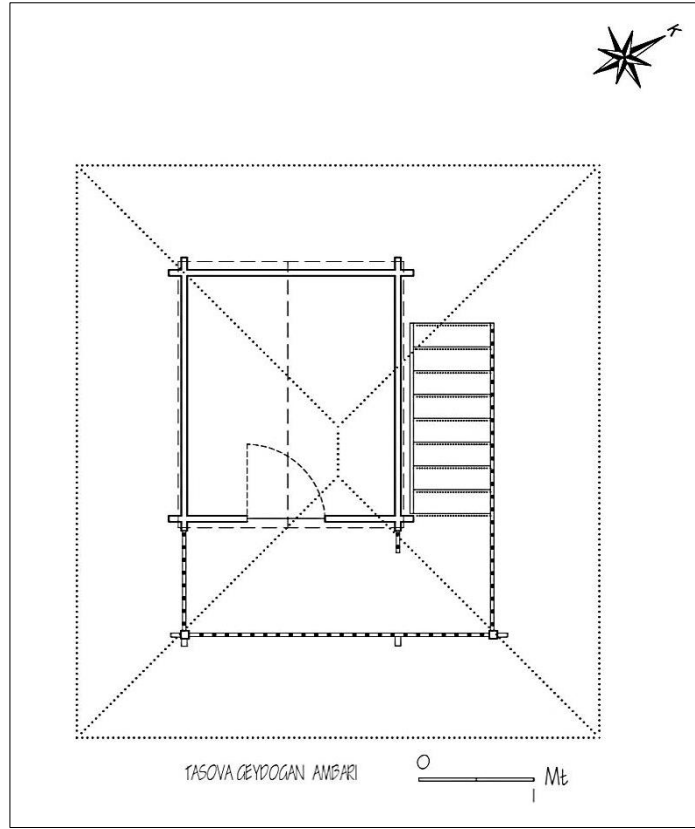

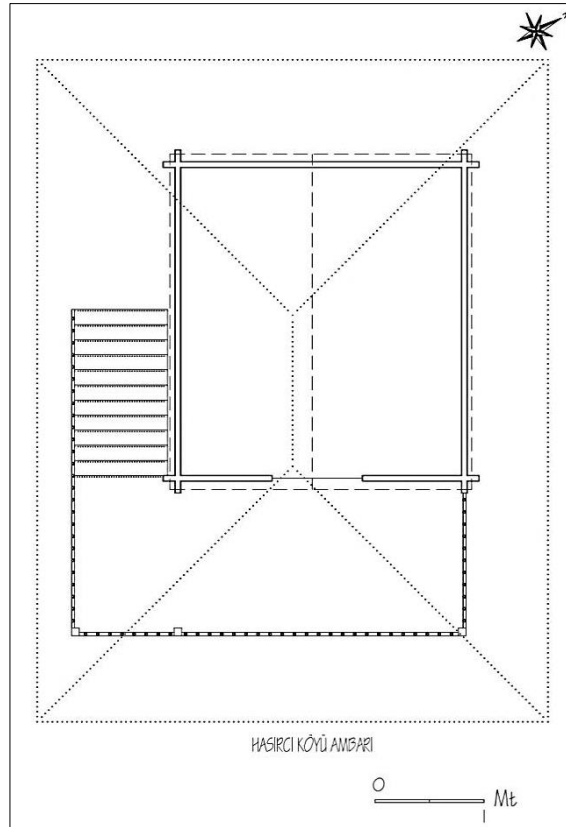
Çizim 18: Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni Planı

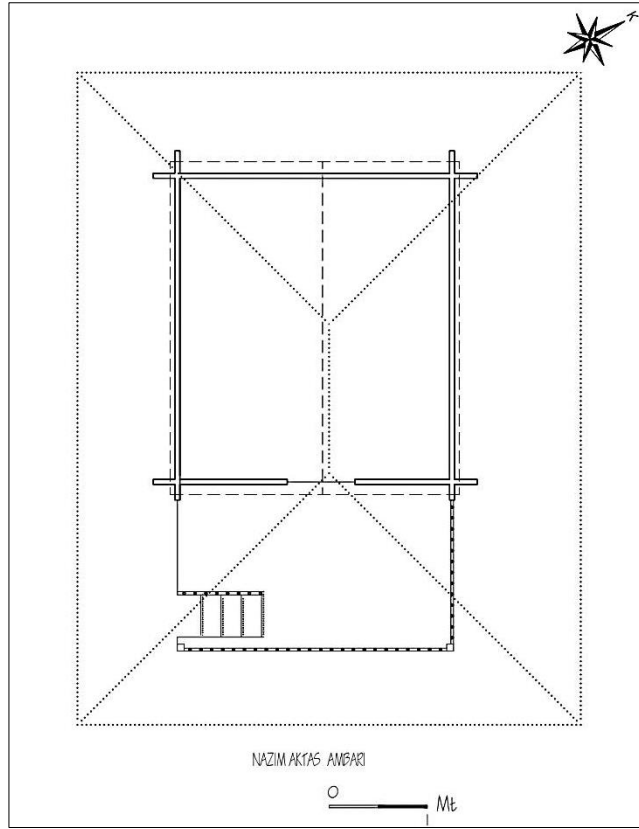
Çizim 19: Oymapınar Köyü Ambarı / Serenderi Planı

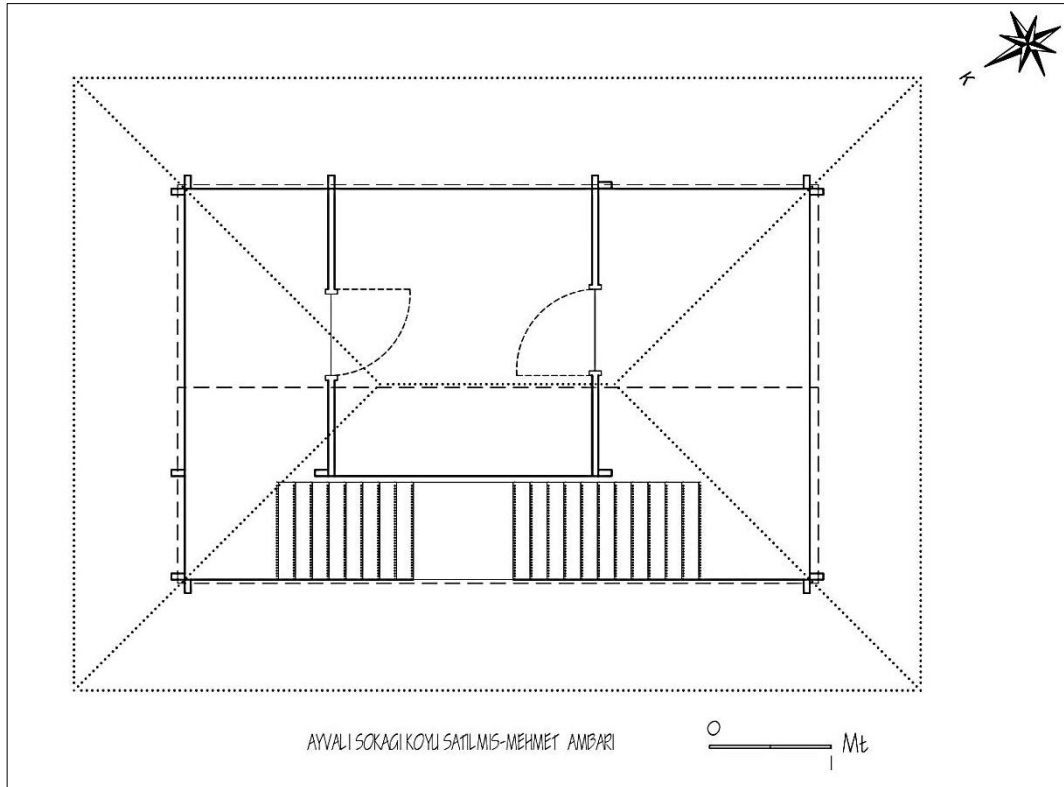
Çizim 20: Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı / Serenderi Planı

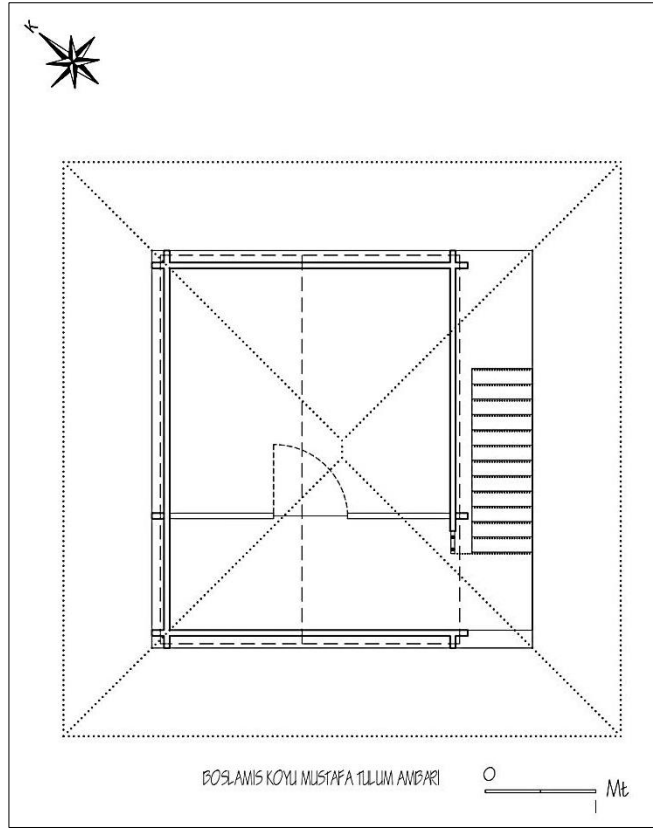
Çizim 21: Hasırcı Köyü Ambarı / Serenderi Planı

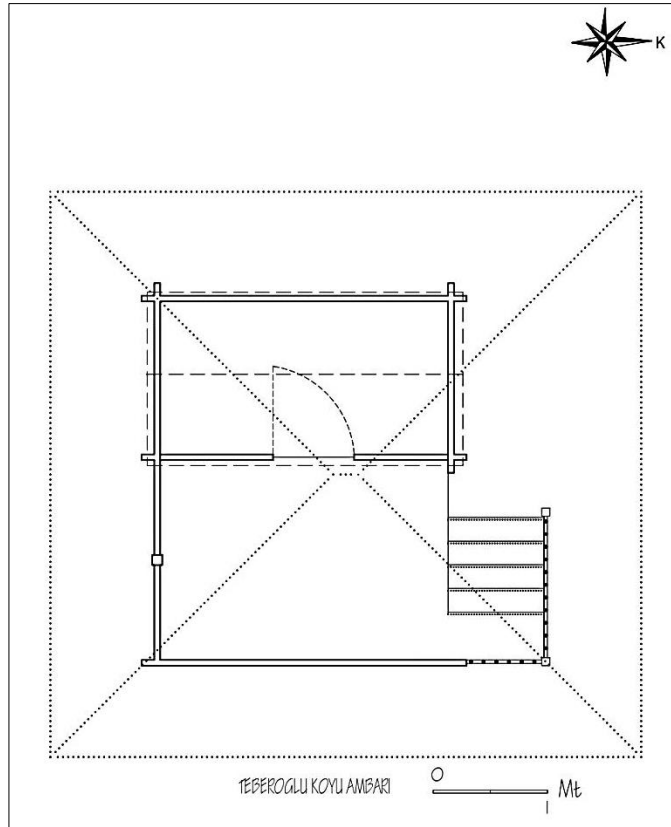
Çizim 22: Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı / Serenderi Planı

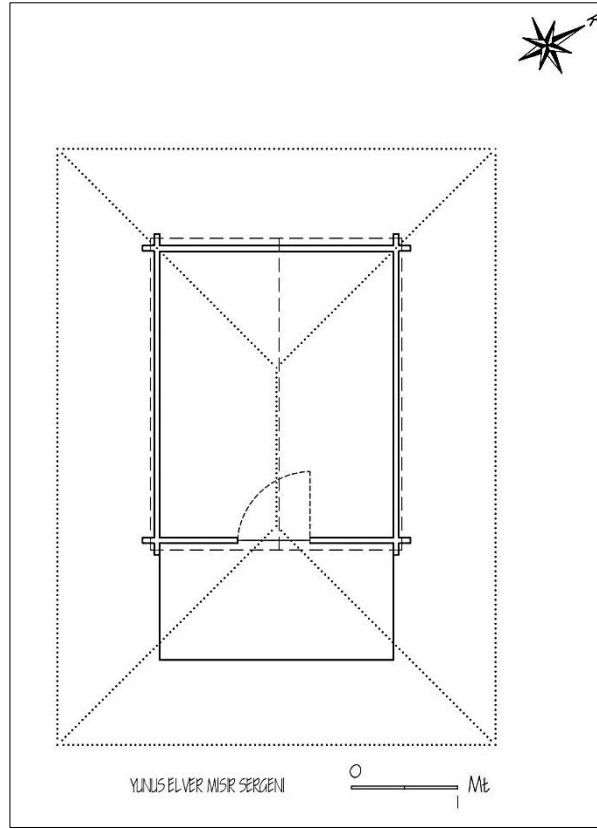
Çizim 23: Ayvalı Sokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı / Serenderi Planı

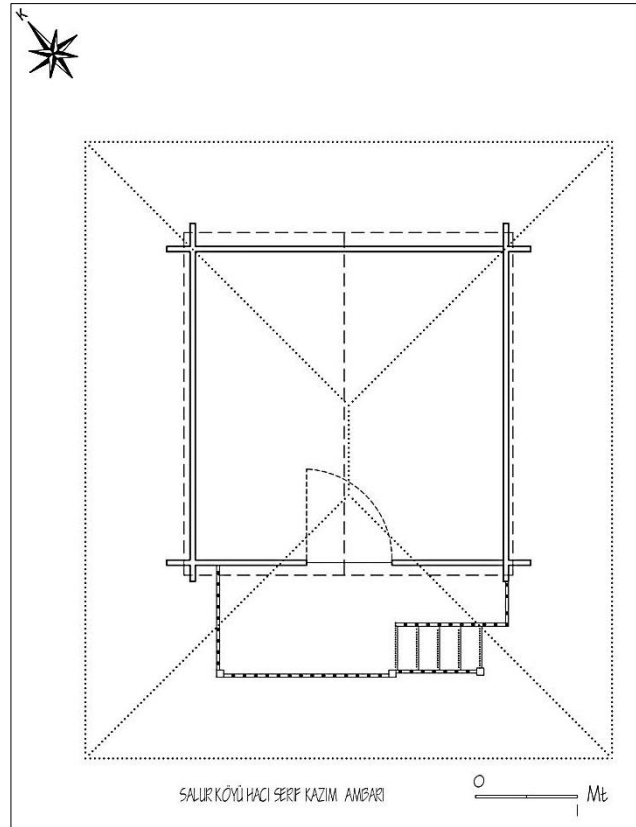
Çizim 24: Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı / Serenderi Planı

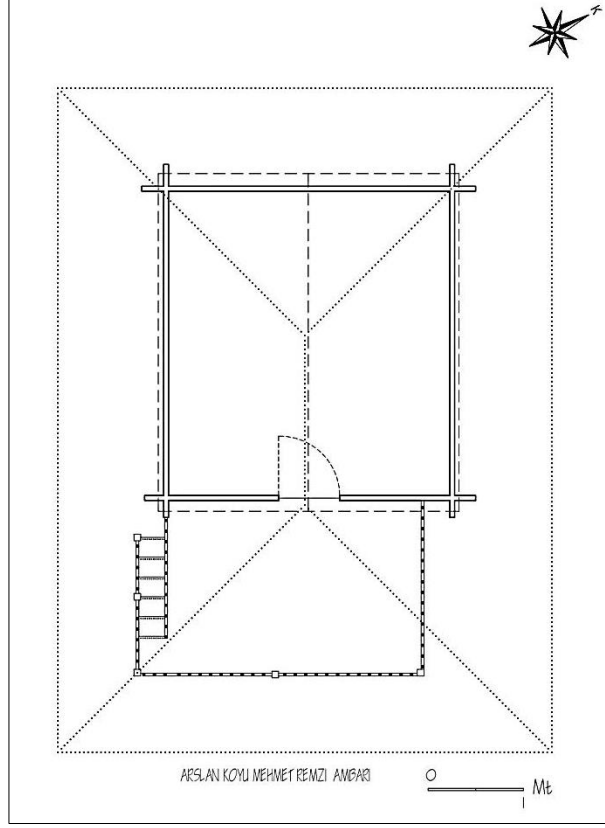
Çizim 25: Teberoğlu Köyü Ambarı / Serenderi Planı

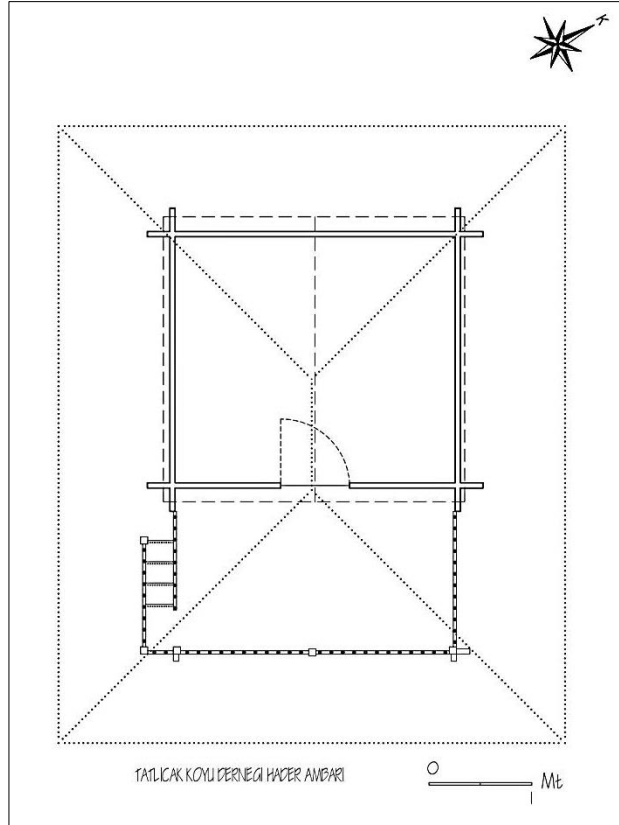
Çizim 26: Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni Planı

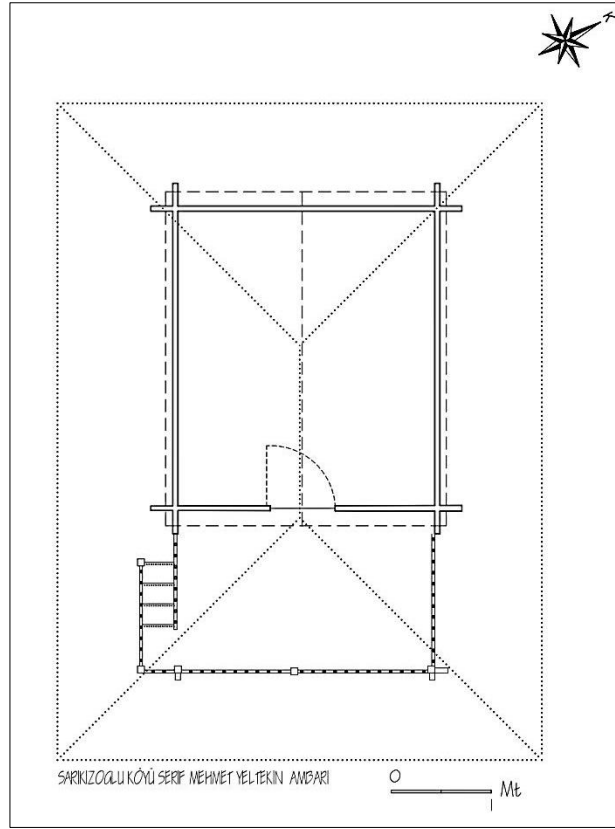
Çizim 27: Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı / Serenderi Planı

Çizim 28: Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı / Serenderi Planı

Çizim 29: Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı / Serenderi Planı

Çizim 30: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı / Serenderi Planı

GÖRSELLER

Görsel 1: Ambarköy Açık Hava Müzesi Genel Görünümü

Görsel 2: Ambarköy Açık Hava Müzesi Detay Görünümü

Görsel 3: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Genel Görünümü

Görsel 4: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Detay Görünümü

Görsel 5: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Detay Görünümü

Görsel 6: Ladikli Şeyhülislam Mehmet Efendi Cami Detay Görünümü

Görsel 7: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Genel Görünümü

Görsel 8: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Detay Görünümü

Görsel 9: Soğanlı Mahallesi Köy Mektebi Detay Görünümü

Görsel 10: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Genel Görünümü

Görsel 11: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Detay Görünümü

Görsel 12: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Detay Görünümü

Görsel 13: Kızıoğlu Köyleri Muhtarlığı Köy Konağı Detay Görünümü

Görsel 14: Şeyhli Köyü Muhtarlığı Köy Kahvesi Genel Görünüm

Görsel 15: Şeyhli Köyü Muhtarlığı Köy Kahvesi Detay Görünümü

Görsel 16: Şeyhli Köyü Muhtarlığı Köy Kahvesi Detay Görünümü

Görsel 17: Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 18: Kirazpınar Köyü Fadime Ana Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 19: Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 20: Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 21: Saray Mahallesi Tevfik Yapıcı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 22: Günkörü Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 23: Günkörü Köyü Hacı Ali Köseoğlu Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 24: Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı Genel Görünümü

Görsel 25: Çakır Gümüş Köyü Tombul Mehmet Ambarı Detay Görünümü

Görsel 26: Gürün Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 27: Gürün Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 28: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 29: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 30: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep ÖVÜNÇ Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 31: Ayvalı Köyü Hacı Davut-Recep Övünç Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 32: Ayvalı Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 33: Ayvalı Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 34: Ahmet Saray Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 35: Ahmet Saray Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 36: İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 37: İsa Softa Köyü İshakoğlu Şükrü Oktav Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 38: İbi Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 39: İbi Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 40: Alayurt Köyü Kâmil-Osman Ömüral Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 41: Alayurt Köyü Kâmil-Osman Ömüral Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 42: Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 43: Kuyucak Köyü Ferhat Dağcı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 44: Akyar Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 45: Akyar Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 46: Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni Genel Görünümü

Görsel 47: Şeyhli Köyü Hacı Mustafa Yılmaz Sergeni Detay Görünümü

Görsel 48: Oymapınar Köyü Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü

Görsel 49: Oymapınar Köyü Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü

Görsel 50: Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü

Görsel 51: Taşova Geydoğan Köyü Halim Mülayim Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü

Görsel 52: Hasırcı Köyü Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü

Görsel 53: Hasırcı Köyü Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü

Görsel 54: Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı/Serenderi Genel Görünüm

Görsel 55: Aktaş Köyü Nazım Aktaş Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 56: Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü

Görsel 57: Ayvalısokağı Köyü Satılmış Mehmet Ertan Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü

Görsel 58: Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı/ Serenderi Genel Görünümü

Görsel 59: Başlamış Köyü Mustafa Tulum Ambarı/ Serenderi Detay Görünümü

Görsel 60: Teberoğlu Köyü Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 61: Teberoğlu Köyü Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 62: Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni Genel Görünümü

Görsel 63: Teberoğlu Köyü Yunus Elver Sergeni Detay Görünümü

Görsel 64: Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

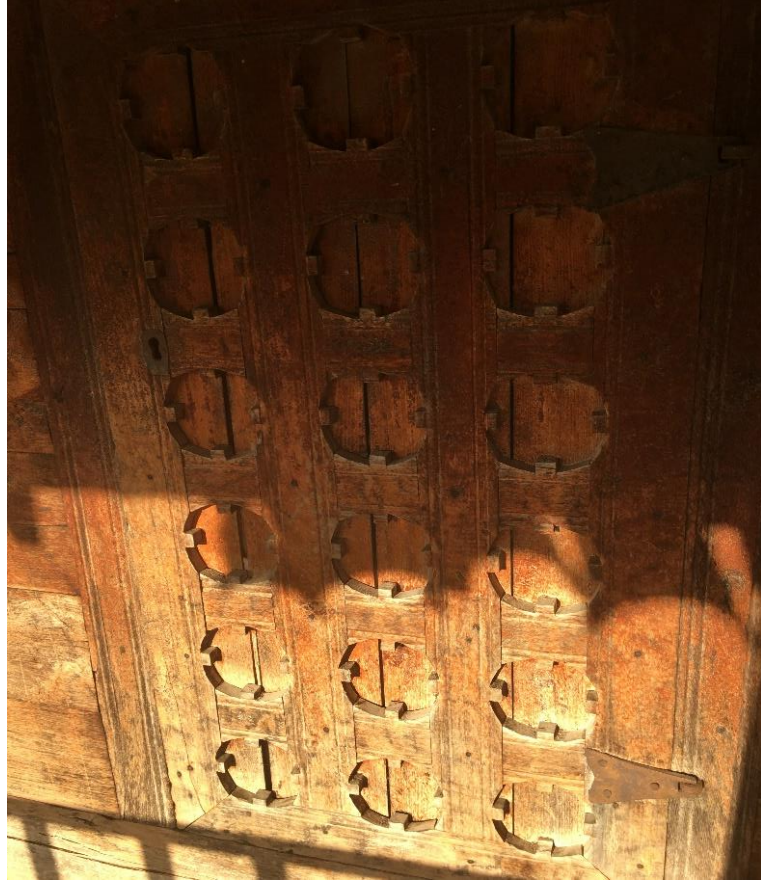

Görsel 65: Salur Köyü Hacı Şerif-Kazım Karabaş Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 66: Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 67: Arslantaş Köyü Mahmut-Remzi Aldı Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 68: Tatlıcak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 69: Tatlacak Köyü Derneği (TADER) Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 70: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi Genel Görünümü

Görsel 71: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

Görsel 72: Sarıksızoğlu Köyü Şerif-Mehmet Yeltekin Ambarı/Serenderi Detay Görünümü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Erkan TUNÇ
ORCID Numarası	0000-0002-3480-1864
Lisans Mezuniyet	
Üniversite	Atatürk Üniversitesi
Fakülte	Fen Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Sanat Tarihi Bölümü
Yüksek Lisans Mezuniyet	
Üniversite	Ordu Üniversitesi
Enstitü Adı	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Sanat Tarihi Anabilim Dalı
Programı	-
Doktora Mezuniyet	
Üniversite	-
Enstitü Adı	-
Anabilim Dalı	-
Programı	-
Akademik Çalışmaları	
1	-
2	-